

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN QƏZƏTİ

№ 80 (8959) ÇƏRŞƏNBƏ AXŞAMI, 19 aprel 2022-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Qırğız Respublikasının Prezidenti ölkəmizə səfərə gəlir

Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarov Azərbaycan rəsmi səfərə gəlir. Azərbaycan və Qırğız dövlət başçıları ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın aktual məsələlərini, həmçinin gələcək inkişaf və səmərəli əməkdaşlığın qurulması perspektivlərini müzakirə edəcəklər. Bundan başqa, Azərbaycanla dost ölkə arasında strateji əməkdaşlıq barədə bəyannamə, həmçinin Dövlətlərarası Şuranın yaradılması haqda memorandumun imzalanması gözlənilir. Azərbaycanla Qırğız Respublikası münasibətlərinin qədim tarixi kökləri var. Azərbaycanlılar və qırğızlar eyni kökə, mədəniyyətə, tarixi münasibətlərə və ənənələrə malikdirlər.

→ 2

Şuşada

ZƏFƏR qurultayı

İLHAM ƏLİYEV dünya azərbaycanlılarını QƏLƏBƏ rəmzində toplayacaq

Vətən müharibəsinin ən böyük hadisəsi Şuşanın işğaldan azad edilməsi oldu. Məhz Şuşanın azad edilməsindən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin şərtləri əsasında Ermənistanın baş naziri kapitulyasiya bəyanatına imza atmalı oldu. Şuşanın azad edildiyi gün isə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə tariximizə Zəfər Günü kimi həkk olundu.

→ 3

Böyük qayıdış ili

Böyük quruculuq meydanına çevrilən Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə çoxşünlük yaşayır, müxtəlif istiqamətli layihələrin sürətli icra prosesi gedir. Yeni avtomobil və dəmir yolları, hava limanları, körpülər, tunellər, elektrik və su xətləri, müasir yaşayış kompleksləri, məktəblər, xəstəxanalar, su-elektrik stansiyaları tikilir. Bütün layihələrin icra prosesi ilə mütəmadi olaraq yerində maraqlanan quruculuğun baş memarı İlham Əliyev həm də reallığa çevrilən yeniliklərlə bağlı xalqı məlumatlandırır. Ümumiyyətlə, Prezidentin hər çıxışı, müsahibəsi, müşavirəsi digər sahələr kimi, işğaldan azad edilən torpaqlarımızdakı bərpa və quruculuq istiqamətində də görülən işlərin təqdimatıdır.

→ 3

İşğaldan azad edilmiş su mənbələrindən istifadə etməklə məhsuldarlığı artırmaq mümkün olacaq

Azərbaycan dünyanın su ehtiyatları az olan ölkələrindəndir. Bolsulu çaylarımız Kür və Arazın mənbəyi xarici ölkələrdə formalaşır. Bu o deməkdir ki, onların suyundan ilk növbədə başqaları faydalanır. Azərbaycan Cənubi Qafqazın həm əhalisinə, həm də ərazisinə görə ən böyük ölkəsi olsa da, sudan istifadə vəziyyəti buna müvafiq deyil. Su qıtlığını aradan qaldırmaq üçün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə nəhəng hidroqurğuların tikintisi həyata keçirilib. Bu məqsədlə milyardlarla manat vəsait xərclənib. Şəmkirçay, Taxtakörpü və Tovuzçay su anbarları belə iri layihələrdəndir.

→ 4

Prezident dini qurumlara maliyyə yardımı ayırdı

Azərbaycanda yaşayan ayrı-ayrı xalqlar və dinlər arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan yüksək birgöyüş mədəniyyəti, dostluq və qardaşlıq mühiti hökm sürür. Dünyada nümunəvi tolerantlıq məkanına çevrilmiş ölkəmizdə multikultural dəyərlərin daha da inkişaf etdirilməsi, habelə etnik-dini müxtəlifliyin qorunub saxlanması dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən birini təşkil edir. Dövlət-din münasibətlərinin davamlı olaraq təkmilləşdirilməsi, tolerantlıq və mədəni müxtəliflik ənənələrinin təbliği və təşviqi cəmiyyətdə milli-mənəvi həmrəyliyin güclənməsinə və qarşılıqlı anlaşma münasibətlərinin ağırlıq inkişafına xidmət edir.

→ 2

Azərbaycan qərarında qətidir

Ermənistanın regionda həyata keçirilən global layihələrin heç birinin iştirakçısı olmadığı hamıya yaxşı məlumdur. Neft və qaz ixracı marşrutları, dəmir yolu xətləri, nəqliyyat dəhlizləri bu ölkədən yan keçir. Ermənistan bu layihələrin hamısından qırağa qoyan, əlbəttə ki, özünün çox böyük səhvləri, işğalçılığı, yarıtmaz siyasəti, qonşuluq etməyi bacarmadığıdır. Ən təəccüb doğuran hal isə odur ki, qarşı tərəf Azərbaycanın qələbəsi ilə 44 günə başa çatan müharibənin yaratdığı reallıqları da dərk etmək, ona təklif olunan əməkdaşlıq şanslarından istifadə etmək istəmir.

→ 4

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılığı ilə parlament nümayəndə heyəti Gürcüstana rəsmi səfər edəcək

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılığı ilə parlament nümayəndə heyəti aprelin 19-da Gürcüstana rəsmi səfər edəcək. Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyət əlaqələri şöbəsinə verilən məlumata görə, nümayəndə heyətinin tərkibinə Milli Məclisin Gürcüstanla parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Arzu Nağıyev, deputatlardan Vüqar İskəndərov, Kəmaləddin Qafarov, Cavid Osmanov, Etibar Əliyev, Fəzail Ağamalı, Sabir Rüstəmzadə, Naqif Həmzəyev, parlament Aparatının rəhbəri Səfa Mirzəyev və digər rəsmi şəxslər daxildir.

→ 2

Azərbaycanda devalvasiya təhlükəsi varmı?

Ekspertlər manat üçün problem olmadığını deyirlər

→ 5

Başlıbel qətlindən 29 il ötür

→ 6

Gəncə terroru qurbanlarının xatirəsi anılıb

→ 7

Ağdamda erməni vəhşiliyinin şahidi oldular

→ 7

"Xudafərin" və "Qız qalası"

Hidroqovşaqlara aid bəndlərin tikintisi yekunlaşmaq üzrədir

→ 7

Koronavirus Çində iki il öncəki sürətlə yenidən qayıdır

→ 9

Kütləvi etirazlar və artan yoxsulluq

→ 9

Şimali Koreya növbəti ballistik raketini sınaqdan keçirdi

→ 9

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Azərbaycan qərarında qətidir

Prezident İlham ƏLİYEV: "Ermənistan Zəngəzur üzərindən bizə keçid verməyə, özü itirəcək"

Ermanın regionda həyata keçirilən global layihələrin heç birinin iştirakçısı olmadığı hamıya yaxşı məlumdur. Neft və qaz ixracı marşrutları, dəmir yolu xətləri, nəqliyyat dəhlizləri bu ölkədən yan keçir. Ermənistan bu layihələrin hamısından qırağa qoyan, əlbəttə ki, özünün çox böyük səhvləri, işğalçılığı, yarıtmaz siyasəti, qonşuluq etməyi bacarmadığıdır.

Ən təəcüb doğuran hal isə odur ki, qarşı tərəf Azərbaycanın qələbəsi ilə 44 günə başa çatan müharibənin yaratdığı reallıqları da dərk etməyə, ona təklif olunan əməkdaşlıq şərtlərindən istifadə etməyə istəmir.

2022-ci ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə Prezident İlham Əliyev Zəngəzur dəhlizindən bəhs edərək məhz bu mövzuya toxunub: "Mən bir məsələyə də diqqət yetirmək istədim. Ermənistan da görməlidir ki, o, bizim planlarımızı əngəlləyə bilməz. Əgər Zəngəzur üzərindən bizə keçid verməyə, özü itirəcək və birinci növbədə, 10 noyabr Bəyannaməsini pozmuş olacaq. Çünki 10 noyabr Bəyannaməsində açıq-aşkar yazılıb ki, Azərbaycanın qərb rayonları ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında əlaqə olmalıdır və bu, Ermənistanın öhdəliyidir. Əgər o, öz öhdəliyini

yerinə yetirmək istəmirsə, onda biz də hər hansı bir öhdəliyin yerinə yetirilməsi ilə bağlı heç bir məsuliyyət daşımayacağıq. Onlar bunu bilməlidirlər, vaxtı uzatmamalıdır. Onsuz da biz istədiyimizə gəc-tez nail olacağıq. Daha yaxşı olar ki, onlar özləri də bir az cəld tərpənsinlər. Yoxsa yəna də dalan kimi qalacaqlar".

Bəli, ermənilər dərk etməlidirlər ki, ağılsız qərarları ilə bu əhəmiyyətli layihədən də çıxdığı olar bilər. Onlar xatırlamalıdır ki, Azərbaycan son onilliklərdə dünya əhəmiyyətli nəhəng layihələr həyata keçirdi və bu istiqamətdə işləri uğurla davam etdirir. Hələ keçən əsrin sonunda Bakı-Novorossiysk, Bakı-Supsa kimi neft kəmərlərini işə saldılar. Ardınca üçüncü minilliyin nəhəng mühəndis qurğusu olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəmərinə qədər. Azərbaycan, Gürcüstanın və Türkiyənin ərazisində 1768 kilometr məsafə boyu uzanan

bu kəmərin neçə illərdir Xəzər dənizində məhsus sektorundan çıxarılan nefti dünya bazarlarına çatdırır.

BTC bütün regiona xeyir-bərəkət gətirən kəmərdir və belə bir xəttin Ermənistanın yan keçməsi bu ölkənin həm siyasi imicini, həm də əhalisinin gözünə böyük zərbədir.

Ermənistan eləcə də Azərbaycandan mavi yanacaq ixrac edən qaz kəmərləri layihələrindən kənar qaldı. Təbii ki, bundan sonra çəkilən müxtəlif təyinatlı xətlər də oradan yan keçdi.

Azərbaycan qonşu Gürcüstan və Türkiyə ilə birlikdə Bakı-Tbilisi-Qars demir yolunu çəkdi. "Şərqi-Qərbi" nəqliyyat dəhlizinin tərkib hissəsi olan bu yolla daşımalar ildən-ilə artır. Ölkəmiz Rusiya və İranla "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizi üzrə uğurlu iş aparır. Bu dəhlizin fəaliyyətinin daha səmərəli olması üçün növbəti addımlar atılır.

Ermənistan isə illərdir bu nəhəng işlərə kənarından, düşüdüyi iqtisadi dalandan seyrçi kimi baxır. Prezident İlham Əliyev bu barədə hələ Vətən müharibəsindən əvvəl belə demişdir: "Ermənistan bu enerji və nəqliyyat layihələrindən bizə təcrübə verəcək və bunu heç vaxt gizlətməmişik. Mən hələ bir neçə il

bundan əvvəl demişdim ki, biz Ermənistanı regionda bizim iştirakımızla reallaşdırılan bütün önəmli layihələrdən təcrid edəcəyik və biz buna nail olduq, həmişə olduğu kimi, sözlümüzə sadıq qaldıq. Ermənistan bu gün bizim söyləyimiz nəticəsində siyasi, iqtisadi, investisiya, enerji və nəqliyyat dalandır... İdman dili ilə desək, Azərbaycan ali liqada, Ermənistan isə üçüncü liqadadır və getdikcə bu fərq daha da böyüyəcək".

Bələ ki, Azərbaycan mükəmməl beynəlxalq əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq platforması yaradıb. Ölkəmiz bir çox global layihələrin təşəbbüscüsüdür və onları həmin əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq şəraitində uğurla həyata keçirir. Ermənistan isə öz günahı ucubandan bu platformadan kənar qalıb. Dövlət başçısının dediyi kimi: "Biz qonşularla dostluq, əməkdaşlıq, səmimiyyət əsasında münasibətləri qurmuşuq və məhz buna görə bu layihələrə nail olmuşuq. Ermənistan isə əsrlər boyu qonşulara xor gözlə baxır, qonşulardan nəso qoparmaq istəyir, onların torpağına iddia edir, tarixi saxtalaşdırır və özünü-küldürməyə cəhd edir. Fərq bundan ibarətdir".

Regional və global layihələrdən kənar qalması indiyədək Ermənistanın iqtisadiyyatına böyük zərbə vurub və o, bundan sonra çəkməkdə davam edir. İqtisadiyyatı gündən-günə çökən, əhalisi dolanmış üçün bütün dünyaya səpələnən Ermənistan bunu dərk etməyə, ağıla-kamala gəlmək, düzgün yola qayıtmaq istəmir. Azərbaycan isə sülhə, xalqın tərəqqisinə və regional inkişafa xidmət edən növbəti layihələrini gerçəkləşdirmək əzmindədir. Prezident İlham Əliyev cari ilin birinci rübünün yekunlarına həsr olunan müşavirədə bunu bir daha vurğulayıb: "Zəngəzur dəhlizi açılmalıdır. Zəngəzur üzərindən həm dəmir yolu, həm avtomobil yolu məsələsi ilə bağlı aprelin 6-da Brüsseldə geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır. İran üzərindən yolun Naxçıvana çəkilməsi və oradan dünya bazarlarına çıxarılması layihəsi də artıq hazırlanıb. Ümid edirik ki, yaxın gələcəkdə təməlqoyma mərasimi də keçiriləcək və beləliklə, yeni beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi açılacaqdır. Ümumiyyətlə, bizim nəqliyyat infrastrukturunu ilə bağlı olan bütün planlarımız vaxtılıq-vaxtılıq yerinə yetirildi. Əgər bu gün həmin limanlara, avtomobil yollarına və digər infrastrukturuna bu böyük investisiyalar qoyulmasaydı, Azərbaycan, əlbəttə ki, yeni yaranan bu imkanlardan məhrum ola bilərdi. Ancaq, əksinə, biz bu gün öz nəqliyyat infrastrukturumuzu maksimum işə sala bilərik".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan-Gürcüstan iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı istiqamətləri müzakirə edilib

"Azərbaycanın təşəbbüsü və fəal iştirakı ilə reallaşdırılan enerji və nəqliyyat layihələri regional əməkdaşlığa mühüm töhfədir". Bu fikirlər İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbrayilovun Gürcüstanın Baş nazirinin müavini, İqtisadiyyat və davamlı inkişaf naziri Levan Davitaşvili ilə görüşündə səsləndirilib.

İqtisadiyyat naziri Azərbaycanın dost Gürcüstanla əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduğunu, əlaqələrin yüksəlmə xətlə inkişaf etdiyini qeyd edib. Vurğulanıb ki, Gürcüstan Azərbaycanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan transmilli layihələrində fəal iştirak edir. Nazir iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının inkişafı istiqamətləri, birbaşa investisiyaların cəlb edilməsi

sahəsində tərəfdaşlıq və digər məsələlərə dair fikirlərini bildirib, əlaqələrin genişləndirilməsi üçün potensialı diqqətə çatdırıb.

Gürcüstanın Baş nazirinin müavini, İqtisadiyyat və davamlı inkişaf naziri Levan Davitaşvili Azərbaycanla səfərdən məmnunluğunu ifadə edib, ölkəmizin etibarlı tərəfdaş olduğunu, hər iki ölkənin iştirakı ilə həyata keçirilən layihələrin bölgədə sülh və sabitliyə xidmət etdiyini vurğulayıb.

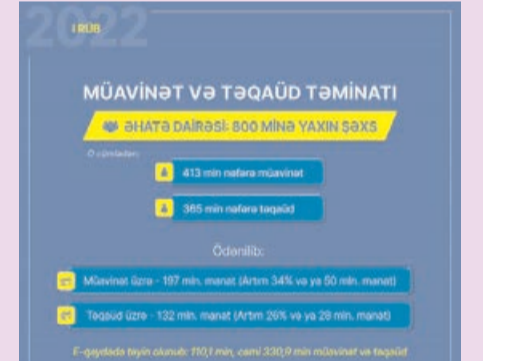
Görüşdə ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı, tranzit yükdaşımaları və logistika imkanlarının genişləndirilməsi, Gürcüstan və Azərbaycan arasında istehsal olunan mallara aksiz vergisinin bərabərləşdirilməsi, həmçinin birgə layihələrin icrası barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

İlin ilk rübündə müavinətlər üzrə 197 milyon, təqaüdlər üzrə 132 milyon manat ödənilib 800 minə yaxın şəxs müavinət və təqaüdlə təmin edilib

2022-ci ilin yanvar-mart aylarında Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən 800 minə yaxın şəxs sosial müavinət və təqaüd ödənilib.

Onlardan 413 min nəfəri sosial müavinətlə, 365 min nəfəri Prezidentin aylıq təqaüdü ilə təmin olub. Müavinət ödənişləri üçün ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 34 faiz və ya 50 mln. manat çox olmaqla, 197 milyon manat, təqaüd ödənişləri üçün 26 faiz və ya 28 milyon manat çox olmaqla, 132 milyon manat sərf edilib.

Son üç ildə 25 növ müavinət və təqaüdü elektron sistem üzərindən

proaktiv təyinatı sistemləri işə salınıb. 2022-ci ilin ilk rübündə 110,1 min, ümumilikdə ötən dövrdə 330,9 min müavinət və təqaüd təyinatı e-sistem üzərindən proaktiv qaydada aparılıb.

Son üç ayda əməkhaqqı fondu 11,4 faiz artıb

Ölkəmizdə ardıcıl xarakter alan əməkhaqqı islahatları, əmək müqavilələrinin sayında artım dinamikası əməkhaqqı fondunda da artımlara imkan verib.

Cari ilin yanvar-mart aylarında da Azərbaycanda əməkhaqqı fondu 11,4 faiz artıb. Ümumilikdə son 3 ildə minimum əməkhaqqının 2,3 dəfə, orta aylıq əməkhaqqının 40, median əməkhaqqının 80 faiz artımı baş verib. Bu dövrdə illik əməkhaqqı fondu isə 2,1 dəfə artıb.

Vahid əmək münasibətləri platforması gələn ayın əvvəlindən istifadəyə veriləcək

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi "Əmək Münasibətləri və Məşğulluq" altsistemini (ƏMAS) hazırlanması işlərini artıq başa çatdırıb. Hazırda sınaq işləri gedir. Gələn ayın əvvəlindən bu e-platformanın istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur.

Bunu əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev ƏMAS-ın hazırlanması ilə bağlı aparılan işlərə dair keçirilən iclasda bildirdi.

Nazir vurğulayıb ki, bu altsistem bütün işəgötürənlər və işə qəbul olunanlar üçün vahid əmək münasibətləri platforması rolunu oynayacaq və rəqəmsal kadr ucotu sisteminin qurulmasını təmin edəcək. Yeni e-platforma həm işəgötürənlər, həm də işçilər, eləcə də işsiz və işaxtaran şəxslər üçün mühüm dəstək olacaq. S.Babayev bildirdi ki, işəgötürənlərin kadr məsələləri ilə bağlı işlərinin daha çevik və rahat yerinə yetirilməsini dəstəkləyəcək ƏMAS məşğulluq xəritəsini, həmçinin məşğulluq reyestrini formalaşdırmağa, elektron birja və elektron peşə təliminə də şərait yaradır.

Qeyd edilib ki, altsistem işsiz və işaxtaran şəxslərin aktiv məşğulluq proqramlarına əlçatanlığını daha da artırmaqla, onların bu proqramlara cəlb olunması prosesinin daha operativ təşkilinə imkan verəcək.

Əməyin təşkili və mühafizəsində beynəlxalq standartların tətbiqi, əməyin ödənilməsində qanunvericiliyin tələblərinin gözlənilməsi və s. məsələlərdə də altsistem öz dəstəyini göstərəcək.

İclasda ƏMAS-ın hazırlanması, yeni e-platformanın sınaqdan keçirilməsi işlərinə dair müzakirələr aparılıb.

İşğaldan azad edilmiş su mənbələrindən istifadə etməklə məhsuldarlığı artırmaq mümkün olacaq

Azərbaycan dünyanın su ehtiyatları az olan ölkələrindəndir. Bolsulu çaylarımız Kür və Araxın mənbəyi xarici ölkələrdə formalaşır. Bu o deməkdir ki, onların suyundan ilk növbədə başqaları faydalanır. Azərbaycan Cənubi Qafqazın həm əhalisinə, həm də ərazisinə görə ən böyük ölkəsi olsa da, sudan istifadə vəziyyəti buna müvafiq deyil.

Su qıtlığı aradan qaldırmaq üçün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə nəhəng hidroqurğuların tikintisi həyata keçirilib. Bu məqsədlə milyardlarla manat vəsait xərclənib. Şəmkiçay, Taxtakörpü və Tovuzçay su anbarları belə iri layihələrdəndir. Dövlət başçısı tərəfindən vaxtında görülən tədbirlər sayəsində ölkəmizdə bu sahədə vəziyyət xeyli yaxşılaşıb. Belə ki, həmin hidroqurğular əhəlinin və 100 minlərlə hektar əkin sahəsinin suya olan tələbatının ödənilməsinə yaxşılaşdırıb.

Azərbaycanda su çatışmazlığı yaranan bir səbəb də torpaqlarımızın 30 il düşmən işğalında qalması idi. Çünki bir çox çaylarımızın mənbəyi Qarabağ bölgəsində formalaşır. Üstəlik, həmin çaylardan səmərəli istifadə etmək üçün bu ərazilərdə vaxtılıq bir neçə su anbarları da tikilmişdi.

Ermənilər işğal etdikləri ərazilərdə ölkəmizə qarşı iqtisadi və ekoloji təxribatlar törətmişlər. Odur ki, Azərbaycan dövlətinin mürciəti əsasında Avropa Şurası Parlament Assambleyası məsələni araşdırıb məruzə hazırlamışdır. Həmin məruzədə Ermənis-

tanın ölkəmizə qarşı ekoloji terror törətməsi öz əksini tapmışdır. Prezident İlham Əliyev cari ilin birinci rübünün nəticələrinə həsr olunan müşavirədə bu barədə demişdir: "İşğal dövründə çaylarımız da ekoloji terrora məruz qalmışdır, çaylarımız da işğal altında idi və düşmən bizi çaylarımızdan da məhrum etmişdi. Çünki biz Törtər çayının suyundan faktiki olaraq istifadə edə bilmirdik. Törtər çayı isə Azərbaycanın ən böyük çaylarından biridir. Suqovuşan ermənilərin əlində olduğu üçün yayda suyu kəsidir, bizə qarşı ekoloji terror törədilmişdi. Qışda isə buraxırdılar ki, o da daşqınlara səbəb olurdu".

İndi işğaldan azad edilmiş ərazilərdəki suların səmərəli istifadə etməliyə. Bu ərazilərdəki su mənbələri ümumi suvarma təsərrüfatına inteqrasiya olunmalıdır. Həmin yerlərin coğrafi relyefi elədir ki, su öz axarı ilə Ağdam və Bərdə kimi iri rayonların ərazisinə qədər gəlib çata bilər. Bu o deməkdir ki, suyun həmin ərazilərə götürülməsi üçün əlavə xərc çəkib su qurğularının tikilməsi ehtiyac yaranmır.

Ermənilər Həkəri, Bərgüşad, Lev, Zabux, Tutqun, Turqay çaylarını, həmçinin Bazarçay, Bəsitçay, Qarqarçay, Quruçay, Köndələnçay, Oxçuçay kimi əsas su mənbələrini də 30 il işğal altında saxlamışlar. 1 milyard 600 milyon kubmetr su ehtiyatı olan Xudafərin anbarının, həmçinin Qız qalası, Suqovuşan, Xaçın, Köndələnçay-1, Köndələnçay-2, Aşağı Köndələnçay, Ağdamkənd su anbarlarının ehtiyatlarından istifadə edə bilməmişdik. Yəni Azərbaycan böyük miqdarda su mənbələrindən məhrum edilmiş, minlərlə hektar

əkin sahəsi susuz qalmış, bu da məhsuldarlığa mənfi təsir göstərmişdir. İndi bu çayların suyundan istifadə etməyə imkan yaranıb. Sözsüz ki, həmin ərazilərdəki əkin sahələrindən daha yüksək məhsul götürmək mümkün olacaq.

Dövlət başçısı işğaldan azad edilən ərazilərdəki su mənbələrinin ümumi su təsərrüfatı sistemində inteqrasiya edilməsinin vacibliyini qeyd edərək demişdir: "Xaçınçayın təhlükəsizliyi və bu sudan istifadə etmək üçün Fərrux dağının böyük əhəmiyyəti var. Ondan sonra Aşağı Köndə-

lənçay, Köndələnçay-1 və Köndələnçay-2 su anbarlarının təmiri nəzərdə tutulur. Törtərçay Sol Sahil kanalının, Ağdam, Füzuli və Cəbrayıl rayonlarının su təsərrüfatı kompleksinin yenidən qurulması, o cümlədən su mənbələrinin müəyyən edilməsi nəzərdə tutulur".

Bununla yanaşı, Bərgüşad su anbarının yaradılması, həmçinin Zəngilan və ya Qubadlı rayonlarından birinin ərazisində yeni su anbarlarının və kanalların tikilməsi nəzərdə tutulub. Bu da 10 min hektar ərazinin suvarma su ilə təmin edilməsinə imkan yaradacaq. Suqovuşan su anbarının və kanalın təmiri də böyük əkin sahələrinin suvarılmasını təmin edəcək.

Məlumdur ki, suyun bol olması məhsuldarlığa, nəticə etibarilə ərzaq təhlükəsizliyinə birbaşa təsir edən amildir. Rusiya-Ukrayna müharibəsi nədənsə ərzaq təhlükəsizliyinin nə qədər önəmli olduğunu üzə çıxarıb. Digər tərəfdən, dünya bazarında ərzaq məhsullarının qiymətlərinin bahallaşması yerli istehsalın artırılmasını zəruri edir. İşğaldan azad edilən su mənbələrindən səmərəli istifadə etməklə yerli istehsal artırmaq mümkündür. Bununla biz ərzaq təhlükəsizliyini daha etibarlı şəkildə təmin edə bilərik.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Əməkdaşlıq sənədi imzalanıb

Aprelin 18-də Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev Qazaxıstan Həmkarlar İttifaqları Federasiyasının sədr müavini, Qazaxıstan Elm və Təhsil İşçiləri Həmkarlar İttifaqının sədri (QETİH) Aygül Mukaşevanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

QETİH-nin sədri Aygül Mukaşeva Qazaxıstan həmkarlar ittiifaqlarının gördüyü işlər haqda ətraflı məlumat verib. O, Azərbaycan və Qazaxıstan həmkarlar ittiifaqları arasında münasibətlərin davamlı olaraq inkişaf etdiyini, qarşılıqlı səfərlər təşkil edildiyini, təcrübə və fikir mübadilələrinin aparıldığını, bu əlaqələrin daha da inkişafı üçün gələcəkdə də sayılı çalışılacağını bildirdi. Tədbirdə Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi ilə Qazaxıstan Elm və Təhsil İşçiləri Həmkarlar İttifaqı arasında ikitərəfli əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanıb. Müqavilədə elm və təhsil işçilərinin sosial, iqtisadi, əmək hüquqlarının qorunması, əməkdaşlığın inkişafı və möhkəmləndirilməsi, təminatı və müdafiəsi, təhsil sahəsində dövlət siyasətinin formalaşdırılmasında həmkarlar ittiifaqlarının rolunun artırılması və sair məsələlər öz əksini tapıb.

Yasəmən MUSAJEVA, "Azərbaycan"

Görüşdə Azərbaycanla Qazaxıstan arasındakı münasibətlərdən, həmçinin iki ölkənin həmkarlar ittiifaqları arasında mövcud olan əlaqələrdən, əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində görülən işlərdən və gələcək perspektivlərdən danışılıb.

Azərbaycan həmkarlar ittiifaqlarının fəaliyyətindən söz açan AHİK sədri deyib ki, ölkəmizdə ən böyük ictimai təşkilat olan həmkarlar ittiifaqları yeni cəmiyyət quruculuğunda fəal iştirak edir, sosial siyasətin həyata keçirilməsində önəmli rol oynayır, dövlətin bütün çağırışlarına, o cümlə-

dən sosialyönlü təkliflərinə adekvat cavab verir.

S.Möhbəliyev əlavə edib ki, bu gün həmkarlar ittiifaqları Azərbaycan əməkdaşlığının əsas qanunu kimi qəbul edilmişdir. Həmkarlar ittiifaqlarının hüquqlarının müdafiəsi kimi ölkəmizdə fəaliyyət göstərən bütün müəssisələrdə iş şəraitinin müasir standartlara uyğunlaşdırılması, sosial problemlərin həlli və əmək hüquqlarının təmin olunması sahəsində yeni metod və vasitələrdən istifadə edərək daha ardıcıl və məqsədyönlü iş aparılır.

S.Möhbəliyev həmçinin Azərbaycanın uğurlu təhsil si-

yasətindən də bəhs edib: "Dövlətimizin iqtisadi imkanlarının artması təhsil sahəsinə də öz təsirini göstərir. Azərbaycanda təhsilin inkişafı, bu sahədə çalışan insanların sosial rifah halının yüksəldilməsi dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birini təşkil edir. Demək olar ki, hər il təhsil sahəsində çalışan insanların əməkhaqları artırılır. Bu ilin yanvarın 1-dən Azərbaycanda təhsil sahəsində işləyənlərin əməkhaqları 20 faiz artırılıb ki, bu da təhsil işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı atılan addımlardan biridir".

25 Aprel - Azərbaycan Sahibkarlar Günüdür

Dövlətin dəstəyi sayəsində turizm özəl sektorun inkişaf edən sahəsinə çevrilib

həmçinin Zağulba qəsəbəsində "Sputnik" Gənclər Düşərgəci yaradılıb və sonradan modernləşdirilərək Beynəlxalq Gənclər Turizm Mərkəzinə çevrilmişdir.

1978-ci ildə isə Respublika Nazirlər Sovetinin nəzdində Xarici Turizm İdarəsi yaradılmışdır. Həmin il "Inturist" in Bakı bölməsinin tabeliyində yerlərin ümumi sayı 1500 olan mehmanxanalar mövcud idi. Bu mehmanxanalarda SSRİ-nin digər respublikalarından Azərbaycana gələn nümayəndə heyətləri, mədəniyyət və idman tədbirlərinin iştirakçıları ilə yanaşı, turist qrupları da yerləşdirilirdi. Bu isə öz növbəsində Azərbaycanda beynəlxalq turizmin inkişafına töhfə verirdi.

Bunlardan başqa, 1983-cü ildə SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsində işləyən Heydər Əliyevin birbaşa təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Xəzər Azərbaycan sahillərində ümumittifaq əhəmiyyətli kurort zonasının yaradılması barədə qərar qəbul edilmiş və Nazirlər Sovetinin 1984-cü il 2 oktyabr tarixli qərarına əsasən, Azərbaycan Respublikasında 2000-ci ilə qədərki dövrü əhatə edən turizmin inkişafı sxemi qəbul olunmuşdur.

Müstəqilliyin ilk illərində Azərbaycandan turist kimi xaricə gedənlərin sayı çox idi. Sərhədlərin açılması, gediş-gəlişin liberallaşdırılması, ölkədəki dükən-bazarların boşluğu əhəlinin xaricə, xüsusən qonşu ölkələrə üz tutmasını şortləndirirdi. Belə vəziyyəti görən və turizmdən uzaq olan bəzi "işbazlar" vətəndaşların omlakını talamaqla, xarici tərəfdaşlarını aldatmaqla məşğul olmağa başlamışdılar.

Bunun qarşısının alınması üçün turizm sahəsinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə ehtiyac var idi. Turizm dövlət tənzimlənməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi turizm fəaliyyətinin məqsəd, prinsip və vəzifələrinə tam cavab verən yeni yanaşma tələb edirdi. Odur ki, Heydər Əliyevin tapşırığı ilə "Turizm haqqında" Azərbay-

can Respublikasının Qanunu hazırlandı və 1999-cu ildə Milli Məclis tərəfindən qəbul edildi.

Azərbaycanda turizmin potensial imkanlarını yüksək qiymətləndirən və bu sahənin inkişafı üçün yollar arayan Heydər Əliyevin 18 aprel 2001-ci il tarixli Sərəncamı ilə Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyi yaradıldıqdan sonra bu sahədə geniş işlər görülməyə başlandı. Həmin ilin sentyabrında Ümummilli Liderin xeyir-duası ilə ölkəmiz Ümumdünya Turizm Təşkilatının üzvlüyünə qəbul olundu.

Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə "2002-2005-ci illər üçün turizmin inkişafının Dövlət Programı" təsdiq edilmişdir. Program turizmin normativ-hüquqi bazasının təkmilləşdirilməsi, turizm sahəsində çalışan sahibkarların dəstəklənməsi, bu sahədə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı, mövcud turizm obyektlərinin yenidən qurulması ilə yanaşı, yenilərinin yaradılması, turizmin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və digər tədbirlər müəyyənləşdirilmişdir.

Bələliklə, tam məsuliyyətlə demək olar ki, Azərbaycan turizmi bu gün əldə etdiyi nailiyyətlərə görə dəhşətli şəkildə - Heydər Əliyevə borcludur. Turizm sektoru bu gün Ümummilli Liderin uzaqgörənliklə müəyyən etdiyi yolla inkişaf zirkəsinə doğru inamlı addımlarla irəliləyir. Təsəvvür deyil ki, 2003-cü ildən Ümummilli Liderin yolunu inamlı davam etdirən Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqət göstərdiyi prioritet istiqamətlərdən biri də möhz Azərbaycanda turizmin inkişafıdır. Turizm sektoru daim dövlət siyasətinin diqqət mərkəzindədir.

Ruslan QULIYEV, Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının Rəyasət Heyətinin üzvü, "Millenium Turizm" şirkətinin rəhbəri

Yaponiyanın ölkəmizdəki səfiri Şəmkiyə səfər etmişdir

RİH-də keçirilən görüşdə rayon icra hakimiyyətinin başçısı Rəşad Tağıyev Azərbaycanla Yaponiya arasındakı strateji tərəfdaşlıqdan, yaxın dostluq əlaqələrindən və bu əlaqələrin getdikcə daha da dərinləşməsindən danışmış, Şəmkiyənin tarixi, mədəni abidələri, sosial-iqtisadi həyatı barədə qonağa məlumat vermişdir.

Diqqətə çatdırılmışdır ki, bu gün Şəmkiyə müasir texnologiya avadanlıqlarla təchiz olunmuş sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisələri fəaliyyət göstərir. Son vaxtlar Yaponiya səfirliyinin dəstəyi ilə rayonda icra olunan layihələrdən danışan RİH-in başçısı bütün bunlara görə səfir Şəmkiyənin adından təşəkkürünü bildirmişdir.

Şəmkiyə rayonuna səfərinin əsas məqsədinin rayonla tanışlıq olduğunu deyən səfir Vada Cuniçi səfərinin görüşü görə təşəkkür etmiş və belə görüşlərin əhəmiyyətindən danışmışdır.

Yaponiya-Azərbaycan arasında diplomatik münasibətlərin 30 illiyini xüsusi qeyd edən səfir "Ot kökləri və insan təhlükəsizliyi" qrant yardım proqramı çərçiv-

vəsində Azərbaycanın rayonlarında həyata keçirilən layihələrdən söz açmış və belə layihələrdən birini Şəmkiyə rayonunda reallaşdırmaq arzusunda olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Görüşdən sonra səfir Şəmkiyədəki Heydər Əliyev Mərkəzinə, Tarix Diyarşünas-

lıq Muzeyinə, Alman Lüteran Kilsəsinə baş çəkmiş, Zəyəm Texnologiyalar Parkında, "AzAgro" MMC-də, Qapanlı kəndində istixana və bağçılıq təsərrüfatı ilə tanış olmuşdur.

Sabir ƏLİYEV, "Azərbaycan"

2015-ci ildə ölkəmizdə baş verən devalvasiyadan sonra müxtəlif dövrlərdə həm qiymət artımı, həm də müəyyən inflyasiyanın baş verməsi əhəliyə manatın məzənnəsinin dəyişəcəyi ilə bağlı narahatlıq doğurur.

Həmin dövrdəki devalvasiyalar notisiyəsində banklar, sığorta şirkətləri ziyan gördü, eyni zamanda dollarla götürülən kreditlərin ödənilməsində problemlər yaranı.

2015-ci il fevralın 21-də həyata keçirilən ilk devalvasiyada dolların məzənnəsi 34,6 faiz artaraq 0,78 manat səviyyəsindən 1,0500 AZN, həmin ilin dekabrın 21-də isə daha 48 faiz artaraq 1,5500 AZN-ə çatdı. Növbəti dövrdə isə dolların məzənnəsində artım tempi davam edərək göstərici 12 faiz təşkil etdi. Bir il ərzində baş verən iki devalvasiyanın əsas səbəbi isə ömtəə bazarında neftin kəskin ucuzlaşması idi. Dörd ildən çoxdur manatın məzənnəsi sabit olsa da, hazırda dünyadakı geosiyasi, geoiqtisadi vəziyyət fonunda milli valyutanın məzənnəsi ilə bağlı müxtəlif mülahizələr irəli sürülür.

Devalvasiyaya səbəb olan əsas amil neftin dünya bazarındakı qiyməti hesab olunsada da, hazırda neftin qiyməti ilə bağlı vəziyyət gözləniləndən də yaxşıdır. Məlumat üçün bildirik ki, 2022-ci ilin dövlət büdcəsində neftin qiyməti 50 ABŞ dolları nəzərdə tutulsa da, mövcud qiymətdə 2 dəfədən çox artım müşahidə olunmaqdadır. Bununla yanaşı, dünya bazarında ərzaq məhsulları

Azərbaycanda devalvasiya təhlükəsi varmı?

Ekspertlər manat üçün problem olmadığını deyirlər

nın qiymətinin artması məhsulların ölkəyə gətirilməsi zamanı inflyasiyanın da artmasına şərait yaradır. Ölkədə qiymət artımı milli valyutanın sabit qalması ilə bağlı sualları ortaya çıxır. İqtisadçılar isə hesab edirlər ki, qlobal miqyasda baş verən proseslərdən yayınmaq o qədər də asan deyil.

Qlobal səviyyədə qiymət artımı Azərbaycana da təsir edir

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Aydın Hüseynov qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı kifayət qədər sabit və dinamikdir.

Deputatın sözlərinə görə, qlobal bazarda baş verən mənfəət tendensiyalarının təsirlərinə baxmayaraq, ölkədə iqtisadi inkişaf göstəriciləri nikbin düşüncəyə əsas verir. 2022-ci ilin birinci rübündə də ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı davam edib, iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətləri olan makroiqtisadi sabitliyin möhkəmləndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi, regionların tarazlı inkişafı, əlverişli biznes və investisiya mühitinin formalaşdırılması və digər sa-

hələrdə əhəmiyyətli irəliləyişlərə nail olunub, əhəlinin rifahının daha da yüksəldilməsi təmin edilib. Ötən 3 ay ərzində ümumi daxili məhsul 6,8 faiz, qeyri-neft sənaye istehsalı sektoru 10 faizdən çox artıb. Sənaye istehsalı sahəsində artım təxminən 4 faiz, qeyri-neft sənaye istehsalında isə 18 faizdən çoxdur.

Aydın Hüseynov qeyd edib ki, hazırda qlobal səviyyədə ərzaq və digər malların qiymətləri artır və bu proseslər dünya iqtisadiyyatının ayrılmaz tərkib hissəsi olan Azərbaycana da təsir edir: "Qiymət artımları bütün ölkələrdə baş verir. Bu günlərdə BMT-nin ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı hesabatını açıqla-

dı və məlum oldu ki, ərzaq qiymətləri indeksi 2022-ci ilin mart ayında əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 33,6 faiz artıb və qiymət indeksi 1990-cı ildə yarandığı gündən bəri yeni tarixi rekordda imza atıb. Son artım bitki yağları, taxıl və ət alt indekslərindəki bütün zamanların ən yüksək göstəricilərini əks etdirir. Şəkar və süd məhsulları da əhəmiyyətli dərəcədə bahalayıb. Taxılın qiymətləri 70 faiz artıb ki, bu da 1990-cı ildən bəri rekord göstəricidir".

Deputat vurğulayıb ki, bütün bunlara Ukrayna və Rusiya arasındakı gərginlik daha çox təsir edir. Bu ölkələrin bazarı ixracı kəsməsi notisiyəsində qiymətlər də yüksəlib.

Qara dəniz regionundan gözlənilən ixrac itkisi vəziyyəti daha da pisləşdirib. Bitki yağı mart ayında aylıq müqayisədə 23,2 faiz artaraq 248,6 bəndə yeni rekordda imza atıb. İndeksin kəskin yüksəlməsinə günəbaxan, palma, soya və kolza yağının qiymətlərindəki artım səbəb olub. Günəbaxan yağının beynəlxalq qiymətləri Qara dəniz regionunda davam edən münaqişə ilə ixrac tədarükünün azalması səbəbindən əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Bundan başqa, süd, ot, şəkar qiyməti indeksi də yüksəlib. Azərbaycan həmin malların bir qismini idxal edir, həmçinin yerli istehsalda istifadə edilən kəmmallar xaricdən gətirilir. Bütün bunlar qiymət artımlarına səbəb olur.

Ticarət dövriyyəsindəki müsbət saldo manata xarici təsirləri neytrallaşdırır

Qonşu ölkələrdə və xarici dövletlərin maliyyə sektorlarında baş verənlərin manata mümkün təsirlərini ola biləcəyinə gəlinə, Aydın Hüseynov bildirdi ki, Azərbaycanın tədviy balansında sabitlik formalaşsın, məqsədyönlü və səmərəli ixrac siyasətinin yürüdülməsi ticarət döv-

riyyəsində 4 milyard dollar səviyyəsində müsbət saldonun əldə olunmasına səbəb olub.

Bu amillər manata xarici təsirləri tamamilə neytrallaşdırır, çünki valyuta bazarında dayanıqlı sabitliyin digər mühüm göstəricisi xarici amillər, idxal faktoru, tədviy balansının cari vəziyyətidir. 2022-ci ilin birinci rübündə ölkəmizin tədviy balansını əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırıb. Ötən 3 ayda Azərbaycanın xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi təxminən 11 milyard dollar olub, onun 8 milyard dolları ixracın, 3 milyard dolları isə idxalın payına düşüb. Ticarət balansu 5 milyard dolları ötürüb, yəni xarici valyuta ilə daha çox mal satmağımızın göstəricisi olan idxal-ixrac balansu da manata təzyiqlərin, ümumiyyətlə, minimum səviyyədə olduğunu təsdiqləyir.

Valyuta gəlirlərimizin artması manata müsbət təsir göstərir

İqtisadi ekspert Əkrəm Həsənov isə bizimlə söhbətdə bildirdi ki, Azərbaycanda məzənnəyə təsir edən yeganə həlledici amil dünya bazarda neftin qiymətidir. Onun fikrincə, neftin qiyməti də hazırda yüksəkdir, hətta yaxın illərdə qiymət

mətin kəskin düşməsinin ehtimalı yoxdur. Bu da dünyadakı geosiyasi vəziyyət, Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə bağlıdır.

"Neftin qiyməti yüksək olan dövrdə valyuta gəlirlərimiz artır, bu da manata kifayət qədər müsbət təsir göstərir. Eyni zamanda dünya bazarda qiymət artımı da müşahidə olunur. Azərbaycan da xaricdən idxal etdiyi mallara görə daha çox vəsait ödəməli olur. Hər bir halda bu vəsait neftin qiymətinin artması ilə müqayisə olunur. Bu baxımdan hazırda manat üçün təhlükə yoxdur".

Əkrəm Həsənov qeyd edib ki, inflyasiyanın qalxması hansısa resursdan asılı olmayan ölkələrdə birmənalı olaraq milli valyutaya ciddi təsir edir. Məsələn, Türkiyədə bir neçə ay əvvəl bu təsiri gördük. Azərbaycan nefti olduğundan yetərli valyuta gəliri var. Buna görə də, Azərbaycanda inflyasiyanın qalxması manatın məzənnəsinə ciddi təsir etmir. Müəyyən qədər təsir etsə də, neftin qiymətinin yüksək olması, eyni zamanda topladığımız valyuta ehtiyatları bu məsələni həll edir.

İqtisadçı deyib ki, Rusiya - Ukrayna münaqişəsi fonunda dünyada ikitərəfli proses gedir: "Bir tərəfdən, inflyasiya, ərzaq qiymətinin qalxması manata mənfəət təsir göstərməli olsa da, digər tərəfdən, neftin qiymətinin ərzaqın qiymətindən daha çox artması milli valyuta üçün təhlükə yaratmır".

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Başlıbel qətliamından 29 il ötür

Erməni faşizminin qanlı Başlıbel cinayəti

Ermənistanın Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi çoxsaylı etnik təmizləmə əməllərini dünya da etiraf edir

Erməni millətçiləri XIX-XX əsrlər boyu Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı siyasəti həyata keçiriblər. Faşist xislətli işğalçılar iki əsrlik zaman ərzində müəmməd olaraq xalqımıza qarşı tarixdə bənzəri olmayan faciələr törədiblər.

İşğalçı Ermənistan Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə də beynəlxalq hüquq normalarını və beynəlxalq humanitar hüququn tələblərini kobud şəkildə pozaraq müharibə cinayətləri törədib. Müharibə qaydalarına zidd olaraq, mülki əhalini girov götürüb, soydaşlarımıza olmasın işğancılar verib, xüsusi amansızlıqla öldürüblər. Həmin dövrdə erməni qatilləri Ballıqaya, Qaradağlı, Ağdaban, Xocalı və digər qətlialamları həyata keçiriblər.

44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız parlaq qələbədə sonra erməni cəlladlarının azərbaycanlılara qarşı törətdikləri neçə-neçə qəndondurucu qətlialamlar da üzə çıxıb. Xocavəndin Edilli kəndində, Ağdam, Füzuli, Xocavənd və Şuşa şəhərinin ətraflarında, Xocalı rayonunun Fərrux kəndi ərazisində kütləvi məzarlıqlar aşkarlandı. Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən çoxsaylı müharibə cinayətlərindən biri də 1993-cü ilin 18 aprelində Kəlbəcər Başlıbel kəndində törətdikləri faciədir.

Kənddə mülki əhaliyə qarşı xüsusi amansızlıq və qəddarlıq nümayiş etdirilib

Kəlbəcərin işğalı zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin Başlıbel kəndində dinc əhaliyə qarşı törətdiyi kütləvi qətlər Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun apardığı istintaqla da rəsmi təsdiqlənib. Cinayət işinin istintaqı zamanı kənddə mülki əhaliyə qarşı xüsusi amansızlıq və qəddarlıq nümayiş etdirilib. Belə ki, 24 aprel 2021-ci ildə Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinin müstəntiqləri tərəfindən məhkəmənin meytirlər ekshumasiyası haqqında qərarına əsasən, Başlıbel kəndində müvafiq istintaq hərəkətləri keçirilərək 50 sm dərinlikdə torpağa basdırılmış kəskin çürüməyə məruz qalaraq skletləşmiş 12 nəfərin meytirlərinin qalıqları aşkar edilib.

Başlıbeldə qətlə yetirilənlərdən 12 nəfərin cəsədi ötən ilin aprelində ekshumasiya edilərək Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinə götürülərək müvafiq istintaq hərəkətləri aparılıb. Faciə qurbanlarının meytirlərindən və həmin şəxslərin ailə üzvlərindən götürülmüş DNT analizlərinin, molekulyar-genetik və digər xüsusiyyətlərini əks etdirən üçün tibbi-kriminalistik ekspertizaların nəticələri onların erməni hərbiçiləri tərəfindən güllələnərək qətlə yetirildiyini təsdiqləyib.

Mağaralara sığınan köməksiz sakinlər qətlə yetirilib

1993-cü il aprelin 3-də Ermənistan silahlı qüvvələri Başlıbel kəndinə silahlı hücum edərək kənd sakinlərinə məxsus evləri kütləvi surətdə qarət edib və tamamilə yandırb. Kəndi tərk

edə bilməyən 62 nəfər təxminən 3 kilometr aralıda, kəndin ən hündür hissəsində yerləşən "Portda" adlanan dağ relyefli ərazidəki təbii mağaralara sığınmış. Həmin 62 nəfərdən 48-i Başlıbel, 1-i Taxtabaşı kəndlərinin, 4-ü Laçın rayonunu, 9 nəfər isə kəndi müdafiə edən hərbi qulluqçular olub.

Törətdiyi vəhşiliklə kifayətlənməyən Ermənistan silahlı qüvvələrinin avtomat və iriçaplı silahlarla silahlanmış ünsürləri öz əzginliklərini davam etdirərək 1993-cü il aprelin 18-də silahsız mülki şəxslərin doğma kəndlərində qayalara sığındığı yerləri axtararaq aşkarlayıb, köməksiz vəziyyətdə qalmış mülki şəxslərin gizləndiyi mağaraları həmin gün saat 15-21 aralığında atəşə tutmağa başlayıblar. Nəticədə silahsız, hər hansı müqavimət göstərmək imkanına malik olmayan 12 nəfər (1-i 12 yaşlı uşaq, 1-i 16 yaşlı yeniyetmə, o cümlədən 6 qadın və 6 kişi olmaqla) - 63 yaşlı Yaqub Səmədov, 54 yaşlı Büsat Əhmədova, 12 yaşlı Zövcüyyə Əhmədova, 60 yaşlı Məhəmməd Əmrəliyev, 29 yaşlı Surxay Əmrəliyev, 21 yaşlı Çingiz Əmrəliyev, 16 yaşlı Aygün Əmrəliyeva, 67 yaşlı Çiçək Həsənova, 68 yaşlı Gülarə Cəfərova, 95 yaşlı Gülləz Cəfərova, 22 yaşlı Vüqar Abdullayev və 52 yaşlı Əhliman Əsgərov sığınmış mağaralarda qətlə yetiriliblər.

Hücum nəticəsində 14 nəfər - 93 yaşlı Kübra Babayeva, 23 yaşlı Arzu Əmrəliyeva, 56 yaşlı Binnət Əhmədov,

13 yaşlı Niyət Əhmədov, 15 yaşlı Şorçüyyə Əhmədova, 56 yaşlı Zibəddin Əmrəliyeva, 67 yaşlı Leyli Həsənova, 58 yaşlı Məmmər Həsənova, 63 yaşlı Şamama Yusifova və 65 yaşlı Hüseyn Mənsimov girov götürülüb. Həmin şəxslər sonradan girovluqdan azad edilənlər də, onlardan 9-u aldıqları mənəvi və psixoloji sarsıntılardan vəfat edib.

İstintaq materialları ilə həmçinin müəyyən olunub ki, cinayətkar qruplaşmanın üzvlərinin ölümlərindən digər mağaralara qaçaraq gizlənən və vəhşilərdən canını qurtarmağa çalışsan 36 şəxsədən 7 nəfəri də mühasirə şəraitində aldıqları məhəmətlərdən Kəlbəcər rayonunu müxtəlif kəndlərdə dünyasını dəyişiblər.

113 gün mühasirədə

Sağ qalmış Başlıbel kənd sakinləri sonrakı tarixlərdə iki qrupa bölünməklə müxtəlif mağaralarda gizlənib, həyatları üçün yaranmış təhlükələrə baxmayaraq, 1993-cü il mayın 12-də gecə saatlarında həmyerlilərinin qətlə yetirildiyi mağaraların yanına yaxınlaşmış odlu silahlarla qətlə yetirilmiş 12 nəfərin meytirlərini paltarlı vəziyyətdə iki cərgə (hər cərgədə 6 qəbir olmaqla) qəbirlər qazmaqda dəfn etdikdən sonra hadisə yerindən uzaqlaşmışlar.

1993-cü il aprelin 19-dan sonrakı tarixlərdə isə sağ qalmış 29 nəfər 113 gün mühasirə həyatı yaşadıqdan sonra çətin dağlıq yollarla Kəlbəcər rayonunun Çaykənd kəndinə, oradan Tərtər çayını və Qoşqar dağına keçməklə iyul ayında Daşkəsən rayonunun Zivlən kəndinə çataraq həyatlarını xilas edə biliblər.

Dörd ay davam edən istintaqdan sonra ekshumasiya edilmiş cəsədlərin əvvəlki yerinə qaytarılması və orada dəfn edilməsi barədə qərar qəbul olunub. Azərbaycan bayrağına bükülmüş cənazələr əvvəlki yerində dəfn olunmaq üçün Başlıbel kəndinə yola salınıb. Dəfn mərasimində faciə qurbanlarının ailə üzvləri ilə yanaşı, qətlialama şahidlik etmiş kənd sakinləri də iştirak ediblər.

Daha erməni yalanlarına heç kim inanmır

Göründüyü kimi, zaman hər ötən gün ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdikləri insanlıq əleyhinə cinayətləri faktlarla ortaya çıxarır. O da realıqdır ki, indiyə qədər beynəlxalq aləm tərəfindən ermənilərin cinayətlərinə göz yumulub, bu qətlialamları, soyqırımlarını törədən faşist xislətli hərbi cəzalandırılmayıblar. Ermənistan tərəfindən törədilmiş müharibə cinayətlərinin araşdırılması istiqamətində heç bir addım atılmayıb.

Lakin daha erməni yalanlarının dünyada at oynatdığı o əyyamlar geridə qalıb, artıq beynəlxalq aləm də faktlarla sübut edilən erməni faşizminin qanlı əməllərini görür, işğalçı erməni qatillərinin Azərbaycan xalqının başına gətirdiyi soyqırımlara, faciələrə, qətlialamlara əvvəlki kimi laqəyd qalmır.

Başlıbel faciəsi ilə bağlı məlumatların ABŞ Dövlət Departamentinin Demokratiya, İnsan Hüquqları və Əmək Bürosunun 2021-ci il dünya ölkələrinə insan hüquqlarının vəziyyətinə dair illik hesabatında yer alması da buna bariz nümunələrdən biridir.

Hesabatda Ermənistanın Azərbaycana qarşı törətdiyi vəhşi əməllər haqqında bir sıra informasiyalar qeyd edilib. Hesabatın Ermənistan hissəsində bildirilib ki, 2020-ci ildə etnik erməni qüvvələri bözi azərbaycanlı əsirləri qanunsuz şəkildə qətlə yetirib və işğancılar, ləyaqəti alqaldan rəftarlara məruz qoyublar. Hesabatda o da bildirilir ki, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu Kəlbəcər rayonunun Başlıbel kəndində 1993-cü ildə erməni silahlı qüvvələri tərəfindən öldürüldüyü bildirilən azərbaycanlılara aid məzarların axtarışına başlayıb. Həmçinin Füzuli, Ağdam, Zəngilan, Kəlbəcər və Cəbrayıl azərbaycanlılara məxsus onlarca qəbiristanlığın dağıdılması ilə bağlı sübutlar üzə çıxıb.

Artıq dünya işğalçı və faşist xislətli ermənilərin əsl üzünü görür, onların qanlı əməllərini etiraf edir.

Tezliklə Ermənistan Azərbaycana qarşı hom Birinci, hom də İkinci Qarabağ müharibələri dövründə törətdiyi müharibə cinayətlərinə görə ədalət və hüquq qarşısında cavab verməli olacaq.

Yasəmin MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Ombudsman Başlıbel qətliamının 29-cu ildönümü ilə əlaqədar açıqlama yayıb

Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili (Ombudsman) Səbinə Əliyeva Başlıbel qətliamının 29-cu ildönümü ilə əlaqədar açıqlama yayıb.

AZƏRTAC açıqlamayı təqdim edir. "Bu gün Başlıbeldə qətlialam törədilməsindən 29 il ötür.

Ermənistanın Azərbaycana qarşı nifrət zəminində həyata keçirdiyi soyqırımı, deportasiya, etnik təmizləmə və işğalçılıq siyasəti nəticəsində minlərlə günahsız azərbaycanlı amansızcasına qətlə yetirilməklə soyqırımı cinayətinin qurbanına çevrilmişdir.

Ermənistan tərəfindən insanlıq əleyhinə yönəlməmiş, kütləvi qırğınlarla nəticələnən müharibə cinayətlərindən biri də 1993-cü ilin aprelində Kəlbəcər rayonunun işğalı zamanı Başlıbel kəndində törədilmişdir. Bu cinayət nəticəsində

içərisində uşaqların, qadımların, əlilliyi olan şəxslərin, ahlılarının da olduğu kənd əhalisi işğancılar tərəfindən qətlə yetirilmiş, hətta bəziləri diri-diri yandırılmışdır.

Başlıbel kəndinin Ermənistan tərəfindən işğalı zamanı 62 dinc sakin xilas olmaq məqsədilə mağaraya sığınmış, lakin ermənilər onların yerini aşkarladıqda silahlı hücumu keçərək qətlialam törətmişlər.

Kəlbəcər rayonu işğaldan azad edildikdən sonra Azərbaycan tərəfi Ermənistan silahlı qüvvələrinin amansızcasına qətlə yetirdiyi həmin şəxslərin meytirlərini həmkəndliləri tərəfindən mağaraya yaxınlığında dəfn olunduğu yeri aşkar etmişdir. Kütləvi şəkildə qətlə yetirilmiş həmin sakinlərin qalıqları ekshumasiya edilməklə şəxsiyyətləri müəyyənləşdirilmiş və ayrı-ayrı dəfn olunmuşdur. Sağ qalan şahidlərin ifadələri də təsdiq edir ki, Baş-

lıbel qətlialamı zamanı sakinlər arasında girov götürülənlər olmuşdur və bu gündəlik itkin hesab olunanlar vardır.

Kəlbəcər rayonunun ən qədim və böyük kəndlərindən biri olan Başlıbelin tarixi, mədəni və dini obyektləri işğal zamanı dağıdılaraq məhv edilmişdir.

Ermənistan tərəfindən Kəlbəcər rayonunun Başlıbel kəndində törədilmiş soyqırımı cinayəti, habelə Azərbaycanın tarixi-mədəni irsinə qarşı vandallıq aktı nəticəsində insan hüquqları sahəsində mövcud olan beynəlxalq hüquq normalarının tələbləri bir daha kobud şəkildə pozulmuşdur.

İnanırıq ki, Ermənistan tərəfindən dinc azərbaycanlılara qarşı törədilmiş çoxsaylı cinayətlərin, o cümlədən Başlıbel qətlialamının törədilməsində iştirak edən şəxslər tezliklə hüquqi məsuliyyətə cəlb edilərək ədalət mühakiməsi qarşısında cavab verəcəklər".

Başlıbel qətlialamı qurbanlarının xatirəsi anılıb - faciə şahidləri danışır

İyirmi doqquz il əvvəl Başlıbel faciəsində şəhid olan dinc sakinlərin bir neçəsinin ailə üzvləri və hədis şahidləri Kəlbəcərdə qətlialamın törədildiyi yeri baş çəkiblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Başlıbel sakinləri dədə-baba yurdlarına gələrək, yaxınlarının öz xatirələrini yad ediblər.

Qeyd edək ki, 1993-cü il aprelin 3-də Ermənistan silahlı qüvvələri Kəlbəcərin Başlıbel kəndinə silahlı hücum edərək kənd sakinlərinə məxsus evləri kütləvi surətdə qarət edib və tamamilə yandırb. Kəndi tərk edə bilməyən 62 nəfər təxminən 3 kilometr aralıda, kəndin ən hündür hissəsində yerləşən "Portda" adlanan dağ relyefli ərazidəki təbii mağaralara sığınmış. Ermənistan hərbiçiləri aprelin 18-də silahsız mülki şəxslərin doğma kəndlərində qayalara sığındığı yerləri taparaq, onların gizləndiyi mağaraları atəşə tutublar. Nəticədə silahsız, hər hansı müqavimət göstərmək imkanına malik olmayan 12 nəfər (1-i 12 yaşlı uşaq, 1-i 16 yaşlı yeniyetmə, o cümlədən 6 qadın və 6 kişi olmaqla) sığınmış mağaralarda qətlə yetirilib. İstintaq materialları ilə həmçinin müəyyən olunub ki, cinayətkar qruplaşmanın üzvlərinin ölümlərindən digər mağaralara qaçaraq gizlənən və vəhşilərdən canını qurtarmağa çalışsan 36 şəxsədən 7 nəfəri mühasirə şəraitində aldıqları xəsarətlərdən Kəlbəcər rayonunun müxtəlif kəndlərində dünyasını dəyişiblər.

Ermənilərin kəndə hücumu zamanı yaxında yerləşən kəhalarda 13 gün mühasirədə qalan Başlıbel kənd sakinini İsmət Əzizov həmin gün-

ri həyəcan və göz yaşları ilə xatırlayıb: "1993-cü il aprelin 5-dən 18-dək dağlardakı kəhalarda erməni quldurlarından gizlənməkdə idik. Ermənilər dağlarda gizləndiyimizi biləndə bizi atəşə tutdular. Atəş nəticəsində bizim yarımda 12 dinc sakin şəhid oldu, 14 nəfər isə girov götürüldü. Sonra kənddən aralıda yerləşən Nəbi kəhəsinə sığındıq. Bir aya yaxın orada gizləndik, çox çətinliklərlə sağ qaldıq".

Sağ qalmış Başlıbel kənd sakinləri sonrakı tarixlərdə iki qrupa bölünməklə müxtəlif mağaralarda gizləndi, həyatları üçün yaranmış təhlükələrə baxmayaraq, 1993-cü il mayın 12-də gecə saatlarında həmyerlilərinin qətlə yetirildiyi mağaraların yanına yaxınlaşmış odlu silahlarla qətlə yetirilmiş 12 nəfərin meytirlərini paltarlı vəziyyətdə iki cərgə qəbirlər qazmaqda dəfn etdikdən sonra hadisə yerindən uzaqlaşmışlar.

"Həmin dövrdə mən əsgər kimi Başlıbel hadisələrinin şahidi olmuşam. Ermənilər kəndə daxil olan zaman biz, yəni burada qalan 9 əsgər kəhalarda gizlənmə əhalini qorumağa çalışmışıq. Hiyəlgör ermənilər dağlarda gizlənmə mülki insanların olduğunu biləndən sonra onları aldadaraq "analar, bacılar qorxmayın, çıxın" deyərək, gizləndiyi yerdən çıxan əhalini yerində-cə atəşə tutdular. Erməni vandallarının növbəti insanlara, kənddəki mal-qaraya işğancı etməsinin də şahidi olmuşam", - deyərək faciənin canlı şahidi Səlim Mehdiyev bildirdi.

Qeyd edək ki, keçən il aprelin 24-də Kəlbəcər rayonunun Başlıbel kəndində müvafiq istintaq hərəkətləri keçirilərək, torpağa basdırılmış 12 nəfərin meytirlərinin qalıqları aşkar edilib.

Ağdamda erməni vəhşiliyinin şahidi oldular

Gürcüstanın mədəniyyət xadimləri, ekoloqlar, türkoloqlar və bloqçulardan ibarət nümayəndə heyəti Ermənistanın işğalından azad olunmuş Ağdam şəhərinə səfər ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nümayəndə heyəti Ağdamda ermənilərin törətdikləri vəhşiliklərlə tanış olub, işğal dövründə dağıdılmış yaşayış binalarına, mülki obyektlərə, dini, mədəni və tarixi abidələrə, həmçinin İmarət kompleksinə, Ağdam Cümə məscidinə, Dram teatrının qalıqlarına, Şəhidlər xiyabanına baxış keçiriblər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin əməkdaşları qonaqlara Ağdamın tarixi, indiki vəziyyəti, burada törədilən erməni fəşizmi barədə də ətraflı məlumat verib.

Bildirilib ki, Ermənistanın işğalına qədər Ağdam nənki Qarabağ bölgəsinin, eləcə də respublikanın ən böyük, inkişaf etmiş şəhərlərindən olub. Ermənilər 1993-cü il iyulun 23-də Ağdamı işğal etdikdən sonra Ağdam şəhərində və rayonun kəndlərində yaşayış

evlərini, ictimai binaları, məktəbləri, mədəniyyət ocaqlarını, uşaq bağçalarını, xəstəxanaları, istehsalat müəssisələrini talan edib dağıdıblar. Ağdamda qəbiristanlıqlar, tarixi, mədəni abidələr də erməni vandalizminə məruz qalıb.

Vaxtilə Azərbaycanın ən gözəl şəhərlərindən olan Ağdamın yerində inditənlən edilərək vıranəyö çevrilmış xarabalıqlar qalıb. Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin qərargahına gələn qonaqlara Ağdam şəhərinin Baş planı, burada həyata keçirilən bərpa-quruculuq işləri barədə də məlumat verilib.

"Xudafərin" və "Qız qalası"

Hidroqovşaqlara aid bəndlərin tikintisi yekunlaşmaq üzrədir

Cəbrayıl rayonuna - "Xudafərin" və "Qız qalası" hidroqovşaqları və su-elektrik stansiyalarına mediatur təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Xudafərin" və "Qız qalası" hidroqovşaqları və su-elektrik stansiyalarının tikintisi üzrə görülmüş işlər barədə məlumat verilib. Araz

çayı üzərindəki "Xudafərin" SES-in ümumi gücü 200 meqavat (100 meqavat Azərbaycan tərəfinin payına düşür), "Qız qalası" SES-in ümumi gücü isə 80

meqavattır (40 meqavat Azərbaycan tərəfinin payına düşür). "Hər iki SES-də ildə ümumilikdə 716 milyon kilovat/saat (358 milyon kilovat/saat Azərbaycan tərəfinin payına düşür) elektrik enerjisinin istehsalı planlaşdırılır. Eyni zamanda hidroqovşaqların istismara verilməsi nəticəsində Azərbaycan tərəfində 252 min hektar mövcud, 12 min hektar isə yeni kənd təsərrüfatı təminatlı torpaqların suvarma suyu ilə təminatı nəzərdə tutulur".

Qeyd olunub ki, "Xudafərin" və "Qız qalası" layihələri ilə bağlı ilkin layihələndirmə işlərinə keçmiş SSRİ dövründən başlanılıb. Uzun müddət aparılmış müzakirələrdən sonra 1991-ci ildə yekun texniki layihə hazırlanıb. 1992-ci ildə tikinti işlərinə başlanılıb, ancaq orazilərin işğalı səbəbindən işlər dayandırılıb.

1996-1997-ci illərdən başlayaraq ikitərəfli razılaşma əsasında hər iki hidroqovşaq üzrə tikinti işləri İran İslam Respublikasının müvafiq şirkətləri tərəfindən davam etdirilib.

2016-cı ildə "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında Araz çayı üzərində "Xudafərin" və "Qız qalası" hidroqovşaqlarının və su elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi, istismarı, energetika və su ehtiyatlarından istifadə sahəsində əməkdaşlıq haqqında" saziş imzalanıb. Bu saziş hazırdan layihələrin icrası prosesində əsas tənzimləyici sənəd statusunu daşıyır. Saziş əsasında, Araz çayı üzərində "Xudafərin" və "Qız qalası" hidroqovşaqlarının və su-elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi və istismarı ilə əlaqədar birgə fəaliyyət göstərilməsi məqsədilə Birgə Texniki Komissiya yaradılıb. Birgə Texniki Komissiyaya həvalə edilmiş tapşırıqların icrası məqsədilə işçi qrupları yaradılmış və müvafiq istiqamətlər üzrə işlər davam etdirilməkdədir.

Hazırda hər iki hidroqovşağa aid bəndlərin tikintisi işləri 99 faiz başa çatdırılıb. Su-elektrik stansiyalarının tikintisinin və hidroqovşaqların istismara verilməsi üçün qalan digər işlərin görülməsi ilə bağlı tərəflərin sifarişçiləri arasında sıx əməkdaşlıq davam etdirilməkdədir.

Gəncə terroru qurbanlarının xatirəsi anılıb

Gürcüstanın mədəniyyət xadimləri, ekoloqlar, türkoloqlar və bloqçulardan ibarət nümayəndə heyəti Ermənistan ordusunun oktyabr ayında cəbhə bölgəsindən aralıda yerləşən Gəncə şəhərinin dinc sakinlərini qadağan olunmuş silahlardan atəşə tutması nəticəsində həlak olmuş həmvətənlərimizin xatirəsini anıblar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonaqlar qanlı terror hadisəsinin baş verdiyi əraziyə gül dəstələri qoyublar.

Bildirilib ki, Azərbaycanın ikinci böyük şəhəri olan Gəncədə törədilmiş terror aktı Xocalı soyqırımından sonra Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirilən yeni bir dəhşətli faciədir. Xocalı soyqırımını törədən cinayətkarlar cəzasız qaldıqları üçün bu gün də qanlı terror aktları törədilir. Ermənistanın mülki obyektlərə və yaşayış evlərinə raket hücumu Cenevrə Konvensiyasına və digər beynəlxalq sənədlərə ziddir.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın ikinci böyük şəhəri Gəncə 4, 5, 8, 11 və 17 oktyabr tarixlərdə raket və ağır artilleriya hücumlarına məruz qalıb. Ümumilikdə bu dəhşətli terrorlar nəticəsində 26 nəfər həlak olub, 175 nəfər yaralanıb, çoxsaylı mülki infrastruktur obyektlərinə və nəqliyyat vasitələrinə külli miqdarda ziyan dəyib. Eyni zamanda Azərbaycanın digər böyük şəhəri olan Bərdədə törədilmiş terror nəticəsində 29 nəfər həlak olub, 112 nəfər yaralanıb.

Ümumilikdə Ermənistan hakimiyyətinin tapşırığı əsasında təkcə Gəncə və Bərdə deyil, eyni zamanda Yevlax, Beyləqan, Törtər, Qəbələ, Goranboy, Ağcabədi, Xızı və digər şəhər və rayonlarımız ballistik raketlər və digər ağır artilleriya qurğularından atəşə tutulub. Bu hərbi təcavüzlər nəticəsində 12-si uşaq, 27-si qadın olmaqla, 93 mülki şəxs həlak olub, 454 mülki vətəndaş yaralanıb, ümumilikdə 12292 yaşayış və qeyri-yasayış sahəsinə, 288 nəqliyyat vasitəsinə ziyan dəyib.

Gürcüstanlı ifaçılar Gəncənin mədəniyyət xadimləri ilə birlikdə yeni teatr binasının səhnəsində çıxış ediblər

Azərbaycan Respublikasının Gürcüstandakı səfirliyinin təşkilatçılığı və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) Gürcüstan Nümayəndəliyinin dəstəyi ilə Gürcüstanın mədəniyyət xadimləri, ekoloqlar, türkoloqlar və bloqçulardan ibarət qrup Azərbaycanda səfərdədir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfər çərçivəsində bu gün onlar Gəncə şəhərinə gəliblər. 21 nəfər

lik qrupun üzvləri Ermənistan silahlı qüvvələrinin İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Gəncəni raket atəşinə tutması nəticəsində dağılan əraziyə baş çəkiblər.

Qonaqları burada Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Milli Məclisin deputatları Pərvin Kərimzadə və Müşfiq Cəfərov, Gəncə Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Vəlif Cənnətoğlu qarşılayıblar.

Niyazi Bayramov Ermənistanın Gəncə şəhərində törətdiyi terror barədə qonaqlara ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, Gəncə şəhərinin ardıcıl raket hücumlarına məruz qalması nəticəsində aralarında qadın və uşaqlar da olmaqla, 26 mülki şəxs həlak olub, 130-dan çox dinc sakin isə yaralanıb. Şəhərdə mülki infrastruktur obyektlərinə, tarix-mədəniyyət abidələrinə, o cümlədən nəqliyyat vasitələrinə külli miqdarda ziyan dəyib.

Qonaqlar Ermənistanın törətdiyi müharibə cinayətlərinin ağır nəticələri ilə yerində tanış olub, həlak olan mülki şəxslərin xatirəsinə ehtiram əlaməti olaraq əraziyə tər çiçəklər düzüblər.

Sonra gürcüstanlı qonaqlar Gəncə Dövlət Dram Teatrının yeni istifadəyə verilən binası və buradakı Gəncə Teatr Muzeyində sərgilənən eksponatlarla tanış olublar. Gürcüstanlı ifaçılar Gəncənin mədəniyyət xadimləri ilə birlikdə yeni teatr binasının səhnəsində konsert proqramı ilə çıxış ediblər. Konsert zamanı Gürcüstanın xalq mahnı və rəqləri ilə yanaşı, qonaqlar tərəfindən Azərbaycan xalq mahnısı "Sarı gəlin" və bostəkər Qombor Hüseynlinin "Cücələrim" uşaq mahnısı ifa olunub.

MEDIA "Media və kommunikasiya siyasəti medianın gözü ilə" mövzusunda silsilə seminarlara başlayıb

Medianın İnkişafı Agentliyi (MEDIA) ilə ADA Universitetinin imzaladığı əməkdaşlıq memorandumu çərçivəsində "Media və kommunikasiya siyasəti medianın gözü ilə" mövzusunda seminarlara başlanılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, MEDIA və ADA Universitetinin İnkişaf və Diplomatiya İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən seminarlar dövlət sektorunda fəaliyyət göstərən qurumların məlumat xidmətlərinin rəhbərləri, ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə məsul əməkdaşları üçün nəzərdə tutulub.

Seminarın açılış mərasimində çıxış edən ADA Universitetinin İnkişaf və

Diplomatiya İnstitutunun direktor müavini Aygün Hacıyeva ilk seminarların imzalandığı əməkdaşlıq memorandumu çərçivəsində "Media və kommunikasiya siyasəti medianın gözü ilə" mövzusunda seminarlara başlanılıb.

ADA Universitetinin prorektoru Fərid İsmayilzadə Medianın İnkişafı Agentliyi ilə əməkdaşlıq təcrübəsinin uğurlu məmnunluqla qeyd edib. Vurğulayıb ki, media və kommunikasiya kimi vacib sahədə islahatların həyata keçirilməsində universitetin təlim və tədqiqat potensialından istifadə edilməsi bu mənada ən qabaqçılıq elmi nəzəriyyələri və təcrübələri ADA-nın beynəlxalq əməkdaşlıq şəbəkəsindən istifadəyə imkanlar açır.

Medianın İnkişafı Agentliyinin icraçı direktoru Əhməd İsmayilov bildi-

rib ki, dövlət orqanları (qurumları) ilə media subyektləri arasında əməkdaşlıq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsinə şərait yaratmaq, qarşılıqlı etimadın artırılması ilə əlaqədar tədbirlər həyata keçirmək agentliyin əsas vəzifələrindəndir. O, belə silsilə seminarların keçirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Prezident Administrasiyasının Kommunikasiya siyasəti sektorunun müdiri Cavid Musayev bildirib ki, Medianın İnkişafı Agentliyinin təsis olunduğu gündən etibarən media sahəsinin inkişafı istiqamətində silsilə tədbirlər həyata keçirilib. O, qeyd edib ki, bu istiqamətdə ADA Universiteti ilə sıx əməkdaşlıq gözəl təşəbbüsdür.

İki həftə davam edəcək silsilə seminarların məqsədi peşəkar əlaqələrin qurulması, kommunikasiya strategiyalarının səmərəli şəkildə işlənilməsi, gündəlik formalaşmasına təsiri, gündəlik uyğun proaktiv və reaktiv fəaliyyətin planlaşdırılması, qurum daxili kommunikasiya və komanda ruhunun artırılması, onəməvi və sosial media ilə işləyərək daha keyfiyyətli məzmunun yaradılmasına nail olmaqdır.

Seminar yerli və xarici mütəxəssislərin çıxışları, interaktiv müzakirə sessiyaları, qrup tapşırıqları hissələrindən ibarət olacaqdır.

Qeyd edək ki, MEDIA bununla da media nümayəndələri, jurnalistlər üçün silsilə seminarlara başlayır.

Bakıda yeni layihə çərçivəsində heykəllərin təmizlənməsinə başlanılıb

Beynəlxalq Abidələr və Tarixi Yerlər Günü münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyi "Bakı Abidəlik Xidməti" MMC, Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun birgə təşkilatçılığı və sahə üzrə mütəxəssislərin iştirakı ilə "Təmiz heykəl" adlı layihə həyata keçirib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, aprelin 18-də "Təmiz heykəl" adlı layihəyə Xurşidbanu Natəvanın heykəlinin təmizlənməsi ilə start verilib.

Tədbirdə çıxış edən mədəniyyət nazirinin müavini Sevdə Məmmədöliyeva bildirib ki, hər il aprelin 18-i dünyada Beynəlxalq Abidələr və Tarixi Yerlər Günü kimi qeyd olunur. Bu əlamətdar gün Tarixi Yerlər və Abidələrin Mühafizəsi Şurasının (ICOMOS) təklifi üzrə UNESCO tərəfindən 1983-cü ildə təsis olunub. Məqsəd insanların diqqətini abidələrin və tarixi yerlərin qorunmasına yönəltməkdir.

Bu əlamətdar günün Azərbaycanı da geniş qeyd olunduğunu söyləyən S.Məmmədöliyeva bildirib ki, hər il bu tarixdə qoruhlarda, tarixi məkənlərdə abidələrin və tarixi yerlərin qorunmasının təbliği məqsədi ilə müxtəlif tədbirlər, sərəgilər təşkil olunur: "Tarixi abidələrimizin qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması istiqamətində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva böyük işlər həyata keçirirlər. Dövlət başçısının diqqət və qayğısı sayəsində ölkəmizdə tarixi abidələrin tədqiqi, mühafizəsi və bərpası, mədəniyyət nümunələrinin beynəlxalq aləmdə təbliği istiqamətində bir sıra layihələr icra olunur. Bütün bunlar isə Azərbaycanın global dünyaya öz maddi və mənəvi mədəniyyəti ilə birgə inteqrasiyasını təmin edir. Bu sahədə beynəlxalq təşkilatlarla da əlaqələr uğurla inkişaf edir".

Qeyd edilib ki, Azərbaycan mədəni irsinə vurulmuş misli görünməmiş zərərin müstəqil bir missiya tərəfindən tam qiymətləndirilməsini təmin etmək Azərbaycan hökuməti üçün prioritet məsələdir və öl-

kəmiz bu istiqamətdə UNESCO ilə sıx əməkdaşlıq edir. Bu günkü əlaqədar olaraq Azərbaycan azad edilmiş ərazilərdəki mədəni irsinin Ermənistandan tərofından məhv edilməsi ilə bağlı ciddi narahatlığını bir daha diqqətə çatdırıb. Ərazilərimizin işğalı dövründə demək olar ki, bütün tarixi, mədəni və dini abidələr tamamilə məhv edilib. Bu günə qədər Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi azad olunmuş ərazilərdə 400-dən çox abidənin dağıdıldığını müəyyən edib. Bu ərazilərdəki abidələrin ümumi sayı 3000-ə qədərdir.

Tədbirdə Azərbaycan Dövlət Rossamlıq Akademiyasının rektoru, Xalq rəssamı, akademik Ömər Eldarov, Azərbaycan Kəndüçülük Təşkilatları İttifaqının sədri Yusif Vəliyev və digərləri layihənin əhəmiyyəti haqqında danışıblar.

Vurğulanıb ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi dövrdə xalqımızın tarixinin öyrənilməsi, tarixi və mədəni irsinin qorunub saxlanılması sahəsində mühüm işlər görülmüşdür. Bu gün Ulu Öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı olan Prezident İlham Əliyev tərəfindən tarixi abidələrimizin bərpası, qorunması, təbliği və tədqiqi sahəsində mühüm işlər həyata keçirilib.

Azərbaycan Respublikası ərazisində yerləşən mədəni irs, mənşəyindən, dünyəvi və dini xarakter daşımasından asılı olmayaraq, Azərbaycanın döyər verdiyi və qoruduğu Azərbaycan xalqının mədəni müxəttəfi üçün prioritet məsələdir və öl-

məyə çatdırılıb ki, "Təmiz heykəl" adlı layihənin başlıca məqsədi ölkəmizin ərazisində ucaldılmış Azərbaycanın dahi şəxsiyyətlərinin həsr olunmuş yüksək estetik dəyərə malik olan, milli-mədəni irsə və tarixi keçmişə dərin ehtiram duyğusu oyanan heykəl, büst və baryeflərə xüsusi diqqətin göstərilməsi və onların baxımlı saxlanılmasıdır.

"Təmiz heykəl" adlı layihə çərçivəsində Azərbaycanın görkəmli ədəbiyyat, mədəniyyət və incəsənət xadimləri - Xurşidbanu Natəvan (Məhəmməd Əmin Rəsulzadə küçəsi ilə Əziz Əliyev küçəsinin kəsişməsi), "Azərbaycan" kinoteatrının qarşısı), Mirzə Ələkbər Sabir (İstiqlaliyyət küçəsi, Sabir bağı), Mirzə Fətəli Axundzadə (Axundov bağı), Mikayıl Müşfiq (İnşaatçılar prospekti), Mehdi Hüseynzadə (Tbilisi prospekti ilə Bakıxanov küçəsinin kəsişməsi), Nəsimi (Nizami küçəsi ilə Səməd Vurğun küçəsinin kəsişməsi), Fikrət Əmirov (Üzeyir Hacıbəyov küçəsi), Bülbül (Bülbül küçəsi ilə Nizami küçəsinin kəsişməsi), Niyazi (Niyazi küçəsi), Hacı Zeynalabdin Tağıyev (Səbail rayonu, İçərişəhər metrotəyinatı), Yusif Məmmədöliyev (İstiqlaliyyət küçəsi), Səməd Vurğuna (Puşkin küçəsi) həsr olunmuş heykəl və büstlərin, "Kitabi-Dədə Qorqud" (Nərimanov rayonu, Dədə Qorqud parkı) və "İstiqlal" (İstiqlaliyyət küçəsi) abidələrinin, həmçinin Aleksandr Puşkin (Puşkin küçəsi) və Volfqanq Amadey Motsartın (İnşaatçılar prospekti, Motsart bağı) heykəllərinin təmizlənməsi nəzərdə tutulub.

ADA Universitetində xarici siyasət proqramı çərçivəsində praktiki məşğələ və seminarların ikinci mərhələsi yekunlaşıb

ADA Universiteti nəzdində fəaliyyət göstərən İnkişaf və Diplomatiya İnstitutu xarici siyasət proqramı çərçivəsində keçirilən praktiki məşğələ və seminarların ikinci mərhələsinə uğurla yekunlaşıb.

Bu barədə AZƏRTAC-ə ADA Universitetindən məlumat verilib. Bildirilib ki, İnkişaf və Diplomatiya İnstitutunun xarici siyasət proqramı tərəfindən keçirilən praktiki məşğələ və seminarlarda Enerji, Fövqəladə Hallar, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi, Xarici İşlər, Mədəniyyət, Təhsil, Ekologiya və Təbii Sərvətlər, eləcə də İqtisadiyyat nazirliklərinin əməkdaşları ilə yanaşı, bir sıra dövlət qurumlarının, agentliklərin 30-a yaxın nümayəndəsi iştirak edib.

Seminar çərçivəsində İnkişaf və Diplomatiya İnstitutunun direktoru Fərid İsmayilzadə, tədqiqat və nəşrlər üzrə direktoru Damiyan Krnceviç Mişkoviç və Enerji və davamlı inkişaf şöbəsinin direktoru Əhməd Hümbətov diplomatiya, davamlı inkişaf və enerji məsələləri üzrə çıxış ediblər.

İştirakçılar Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin İdarə Heyətinin üzvü Esma Cəfərova, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Fuad Hüseynov və AZPROMO-nun departament direktoru Sevil Əbilovanın müəhazirələrini dinləyiblər.

Tədris müddəti ərzində ADA Universitetinin İctimai və beynəlxalq münasibətlər, eləcə də İqtisadiyyat fakültələrinin dekan və müəllimləri iştirakçıları zəruri bilik və bacarıqlarla təmin ediblər.

Proqramı tamamlayan iştirakçılara İnkişaf və Diplomatiya İnstitutunun direktoru Fərid İsmayilzadə və direktor müavini Aygün Hacıyeva sertifikatlar təqdim ediblər.

Bağlanış mərasimində çıxış edən İxtisaslandırma proqramlarının rəhbəri Nərgiz İsmayilova bildirib ki, ADA Universiteti nəzdində yeni təsis edilən İnkişaf və Diplomatiya İnstitutu tərəfindən təqdim edilən xarici siyasət proqramının əsas məqsədi dövlət və özəl sektordə fəaliyyət göstərən mütəxəssislərin peşəkar inkişafını dəstəkləməkdir.

Xatırladaq ki, İnkişaf və Diplomatiya İnstitutunun xarici siyasət proqramı çərçivəsində praktiki məşğələ və seminarların ikinci mərhələsi aprelin 11-14-də keçirilib.

Fəxriyyə XƏLƏFOVA: "Məqsədimiz dünyaya "Qarabağ kəlağayısı" brendini təqdim etməkdir"

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Əməkdar incəsənət xadimi, tanınmış modeler Fəxriyyə Xələfovanın "Xarıbül-bül-millî simvolumuz" adlı kolleksiyasının təqdimatı keçirilib. Geyimlər sərgi formatında nümayiş olunub.

F.Xələfova AZƏRTAC-ə müsahibəsində bildirib ki, müqəddəs savaşın möhtəşəm zəfərindən sonra incəsənətin bir çox istiqamətlərində "Qarabağ" mövzusu ən aktual mövzulardan biridir. Artıq "Qarabağ şahzadəsi" adlı bir geyim kolleksiyada nümayiş olunub. Kolleksiyada İbrahimxəlil xanın sevimli qızı Ağabəyim ağanın - Fətəli şahın xanımının obrazı vəsf olunub. Ağabəyim ağa da ömrü boyu vətən həsrəti ilə yaşayıb. Könül dərslərini bayatı, qoşma və qəzəllərlə dilə gətirib. Şuşadan uzaqda xarıbül-bülün bitməməsindən məyus olaraq dərddini belə dilə gətirib:

"Vətən bağı" al-əlvandı,
Yox içində "Xarıbül-bül"!
Ömir sürməli dövrandı,
Səsin gəlsin bari, bülbül...

Sərgi vasitəsilə təqdim etdiyim kolleksiyamı isə "Xarıbül-bül-çiçəklənən arzularımız" adlandırmışam. Xarıbül-bül çiçəklərinə baş tacıdır!... Şuşa dağlarında yetişən qeyri-adi bir güldür.

Bu gözəl çiçək Vətənimiz Azərbaycanın, Qarabağın, Şuşanın rəmzidir.

"Xarıbül-bül artıq bizim libaslarımızda, ipək şərflərimiz-

də çiçək açıb. Xarıbül-bül güllü planetin 10 nadir çiçəkləri siyahısındadır. Təbii ki, xarıbül-bül çiçəyinin müxtəlif versiyalarda təsviri müasir geyimlərdə böyük maraq doğurur. Müxtəlif parçaların üzərində təsvir etmək üçün artıq xarıbül-bül çiçəyinin ilk tekstil nümunəsini yaratmışam. Həmçinin kolleksiyamda təqdim etdiyim əsas istiqamət "Qarabağ" kəlağaylarıdır. Digər xanlıqlarda olduğu kimi, Qarabağda da kəlağaylar istehsal olunurdu. Yaxın Şorq və Qafqaz xalqları arasında geniş yayılmış kəlağaylar ölü və rəng cəhətdən müxtəlif olublar. Adətən, yaşıl qadınlar tünd, geniş ölcüli, gənc qadınlar isə ağ və əlavə rəngli kiçikölcüli kəlağaylara üstünlük verirdilər. Qarabağ xanlığında milli geyimlərimizdə xüsusi sənətkarlıq nümayiş olunub. İncəsənət, Qarabağda çox inkişaf etmişdir. Bu gün Qarabağ kəlağaylarını müasir üslubda istehsal etmək, qədim naxışları

bərpa etmək lazımdır. Basma naxış üslu ilə naxışlanan Şorq motivli haşiyəli kəlağaylar ölkəmizin sərəhdərlərindən kənardə da şöhrət qazanıb. Məqsədimiz dünyaya "Qarabağ kəlağayısı" brendini təqdim etməkdir. Sərgidə təqdim etdiyim kolleksiyamda mənim ilk nümunələrim nümayiş olunur. Sərgi zamanı tamaşaçılar Qarabağ kəlağaylarına çox maraqla diqqət yetirirdilər və artıq hər kəs onlardan istifadə etməyə istəyir. Həmçinin Azərbaycanı milli dəyərlərimizi yaşadan zərif kəlağayı örtən qadınlarımız da çoxdur. Onlar bu örtüklərdə daha cazibəli, daha füsunkar görünürdülər. Kəlağaylarımız hər zaman nəzə-qəmzəli, şux yerləşli Azərbaycan qadınlarımızın bənərsiz gözəlliyini xüsusi bir sirt, müəmma qatmışdır. Bu kəlağaylar "Qarabağ kəlağayısı" brendi olaraq müxtəlif moda festivallarında dünya ictimaiyyəti tərəfindən də böyük maraqla qarşılanacaq,- deyər F.Xələfova qeyd edib.

Misir-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri:

"Şuşa dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi rəmzidir"

"Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayının nümayəndəsi kimi vurğulamaq istəyirəm ki, bu mötəbər tədbirin keçirilməsi Şuşa şəhəri azərbaycanlıların həmrəyliyi rəmzidir. Vətən müharibəsində dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın bir amal uğrunda Prezident İlham Əliyevə etirazında birləşməsi və vahid yumruq kimi düşməne qarşı açılan informasiya cəbhəsində iştirakı göstərdi ki, biz bir olanda hər şeyə qadırıq".

Bu sözləri AZƏRTAC-ın xüsusi müxbirinə müsahibəsində Misir-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri, tədqiqatçı-alim Seymur Nəsirov söyləyib. O, əlavə edib ki, rəhbərlik etdiyi diaspor təşkilatı hər zaman Prezident İlham Əliyevə qarşıya qoyduğu vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində səylər göstərib, Azərbaycan haqqında Misir və digər ölkələrinin ictimaiyyətinə çatdırıb. Diaspor sədri deyib: "Artıq onəmə halmı almış Dünya Azərbaycanlılarının növbəti qurultayının işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan bərpa-quruculuq dövrünə təsadüf etməsi və bu mötəbər tədbirin "Şuşa ili"ndə Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtında keçirilməsi məhz həmrəyliyin rəmzidir. Qurul-

tayın gündəliyinə daxil edilmiş "Postmüharibə dövründə Azərbaycan diasporunun qarşısında duran vəzifələr" və "Qarabağın bərpası və yenidən qurulması Azərbaycan diasporunun töhfələri" mövzularını da aktualdır. Düşünürəm ki, 65 ölkədən, o cümlədən Yaxın Şorqəndə qurulmuş iştirak edəcək nümayəndələr üçün Şuşanı görmək, onun havasını udmaq və suyunu içmək də bir xoşbəxtlik mənbəyi olacaqdır. Çalışacağıq ki, oradakı çıxışlarımızda və aparacağımız təcrübə mübadiləsində doğru Vətənimizin təbliği istiqamətində yeni təkliflər irəli sürək. Bu, hər birimiz üçün çox faydalı olacaqdır".

S.Nəsirov daha sonra vurğulayıb: "Diaspor təşkilatları, o cümlədən mənim rəhbərlik etdiyim Misir-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti xalqımızın ədalətli mövqeyinin dünyəvi çatdırılması işində iki əsas istiqamətə yönəlib tutacaqdır. Bunlardan birincisi, elmi tədqiqatlar və tarixi sənədlər əsasında ölkəmizin təbliğidir. Digər mühüm məsələ isə texnologiyamızın son nailiyyətlərindən daha çox istifadə edilməsi və sosial mediada xaricdə yaşayan alimlərimizin, tələbələrini fəallığına artırılmasıdır. Zənnimcə, qurultayda bu məsələlər ətrafında faydalı fikir mübadiləsi aparılacaqdır".

Qazaxıstanlı yazıçı-publisist: "44 günlük müharibənin hər gününü həyəcanla izləmişəm"

Qazaxıstanlı yazıçı-publisist Nasixa Kenjina Şuşa şəhərində səfərdə olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Qarabağ. Evə doğru uzun yol" kitabının müəllifi olan yazıçı Şuşada qala divarlarını, Xan qızı Natəvanın evini, Bülbülün Ev-Muzeyini ziyarət edib, Cıdır düzündə olub. Ona Şuşa şəhəri, burada həyata keçirilən bərpa-quruculuq işləri barədə məlumat verilib.

"Qələbə həmişə sizinlə olmuşam. Həmişə arzulamışam ki, qələbə qazanasınız", - deyən Nasixa Kenjina Şuşada Azərbaycanca olan sevgisindən danışıb, bu torpaqları doğma diyar adlandırdı: "Həmişə arzulamışam ki, Azərbaycan qələbə qazansın. 44 günlük müharibənin hər gününü həyəcanla izləmişəm. Bu müharibə,

doğrudan da, Vətən müharibəsi oldu. Çünki bu günlər ərzində xalq birlikdə Vətənin müdafiəsinə qalxdı. Qarabağın, Şuşanın işğaldan azad olunması məni çox sevindirir. Çox şadam ki, Şuşadayam".

"Dədə Qorqud" Milli Fondunun rəhbəri Eldar İsmayilov bildirib ki, Nasixa Kenjina Azərbaycan haqqında indiyədək üç kitabın müəllifidir. Sonuncu - "Qarabağ. Evə doğru uzun yol" kitabının təqdimatı Almatı şəhərində olub. Nasixa xanım bu kitabı ilə Qazaxıstan xalqının Azərbaycanca məhəbbətini göstərib.

Qeyd edək ki, "Qarabağ. Evə doğru uzun yol" kitabında Qarabağ müharibəsi, Xocalı soyqırımı, 2016-cı ilin Aprel döyüşləri və Vətən müharibəsindən, Azərbaycanın qazandığı Qələbədən bəhs edilir.

Dünya gündəmi

Şimali Koreya növbəti ballistik raketini sınaqdan keçirdi

Yaponiya bu prosesi "yeni nizam təhlükəsi" adlandırır

Şimali Koreya taktiki nüvə silahının effektivliyini artırma biləcək idarəolunan yeni tipli raketini uğurla sınaqdan keçirib. Bu barədə xəbər verən rəsmi Pxenyannın KİV-i ölkə lideri Kim Çen İnnin test atışlarında şəxsən iştirak etdiyini bildirib.

Yeni sınaq ölkənin qurucusu Kim İr Senin anadan olmasının 110 illiyinə həsr olunmuş bayram tədbirlərindən bir gün sonra baş tutub. Sınaqları şəxsən müşahidə edən KXDR Dövlət Şurasının Sədri Kim Çen İnnin müdafiə potensialının və nüvə döyüş qüvvələrinin daha da genişləndirilməsi ilə bağlı göstərişlər verib. Koreya Əmək Partiyası Mərkəzi Komitəsinin mətbu orqanı "Nodon Simmun" qəzeti isə öz növbəsində raketin uğurlu uçuşunu müşahidə edərək alqışlayan və güllümseyən liderin şkillərini yerləşdirib.

ABS-dan xəbərdarlıq

ABS bundan əvvəl, aprelin 15-də ölkənin əsas milli bayramı - Xalq Cümhuriyyətinin banisi Kim İr Senin anadan olmasının 110-cu ildönümünə həsr olunmuş Günəş Günündə Şimali Koreyanın nüvə silahı sınaqlarının mümkünliyi barədə xəbərdarlıq etmişdi. Xatırladaq ki, Pxenyannın 2017-ci ildən bəri nüvə silahını sınaqdan keçirməmişdi.

Daha əvvəl, ötən ayın sonunda Şimali Koreyanın raket proqramının inkişafını sürətləndirdiyi məlum olub. Ölkə lideri KXDR-in strateji gücünü artıracağı vəd edib. Belə ki, martın 24-də Pxenyannın özünü elan etdiyi moratoriumu pozaraq, qitələrarası ballistik raketin sınaqlarını keçirib.

Həmin gün Vaşinqton Şimali Koreya tərəfindən qitələrarası ballistik raketin (QBR) testi ilə əlaqədar yeni sanksiyalar tətbiq edib. Bu barədə Dövlət Departa-

Ştatların ərazisində, o cümlədən ölkənin şərq sahilində istənilən nöqtəyə çata bilər. ABS və Almaniya bu sınaqları pisləyiblər. Qeyd olunur ki, Şimali Koreya martın 16-da da Pxenyannın Sunan rayonundan raket atıb, lakin həmin raket sınaqları uğursuz alınıb. Bu barədə Koreya Respublikasının Qərargah Reisləri Komitəsi məlumat verib.

Ümumilikdə ilin əvvəlində Pxenyannın 8 raket sınaqdan keçirib və 2 kəşfiyyət peyki buraxıb.

Şimali Koreya raket və nüvə proqramlarına görə ABS və BMT-nin sanksiyalarını altındadır və dünya arenasında, demək olar ki, əsasən təcrid olunub. KXDR Dövlət Şurasının Sədri Kim Çen İnnin hakim par-

mentinin Mətbuat xidmətinin rəhbəri Ned Prays məlumat verib. KXDR-in İkinci Təbii Elmlər Akademiyasının Xarici İşlər Bürosuna və Şimali Koreya vətəndaşlarından birinə qarşı sanksiyalar tətbiq olunub.

Agentlik qitələrarası "Hvason-17" ballistik raketinin sınaqlarını KXDR lideri Kim Çen İnnin ömrü ilə keçirdiyini təsdiqləyib. Mərmilə Pxenyannın Beynəlxalq Hava Limanının yerləşdiyi Sunan rayonundan atılıb. Uçuşun hündürlüyü 6200 km-dən çox olub, start və Yaponiya dənizində düşmə nöqtələri arasındakı məsafə 1090 km təşkil edib.

Ciddi təhlükə

Rəsmi Tokio artıq bu sınaqları "yeni nizam təhlükəsi" adlandırıb. Yaponiyanın müdafiə naziri Nobuo Kisi hesab edir ki, bu əvvəlkindən daha fərqli ölçülərdə olan ciddi təhlükədir. Onun dediyinə görə, adı start trayektoriyası zamanı qitələrarası yeni ballistik raket 15 min km-dən çox məsafəni qot edə bilər və Amerika Birləşmiş

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

"Azərbaycan Hava Yolları" Bakıdan Praqaya uçuşlara başlayır

"Azərbaycan Hava Yolları" aviaşirkəti 2022-ci ilin yay əvvəli çərçivəsində Çexiyanın paytaxtı Praqa şəhərinə uçuşlar yerinə yetirməyə başlayacaq.

Bakı-Praqa-Bakı marşrutu üzrə uçuşlar həftədə iki dəfə - bazar ertəsi və cümə günləri aviaşağıcı tərəfindən həyata keçiriləcək. İlk reys iyunun 17-də yerinə yetiriləcək.

AZAL aviaşirkətinin bu və digər reyslərinə aviaşirkətin aviaşirkətinin www.azal.az rəsmi saytında, həmçinin aviaşağıcının akkreditə olunmuş agentliklərində rəsmiləşdirmək mümkün olacaq.

Sözgədən reyslərə yalnız qeyd olunan daşıma şərtlərinə cavab verən və COVID-19 pandemiyası səbəbindən tətbiq edilən məhdudiyətlər şəraitində uçuş icazəsi olan sərnişinlər kateqoriyası qəbul olunacaq.

Çexiyaya səfər etməyi planlaşdıran bütün sərnişinlər uçuşdan əvvəl bu ölkə ərazisinə giriş zamanı tətbiq olunan qayda və məhdudiyətlərlə tanış olmaları tövsiyə edilir. Müvafiq məlumat aviaşirkətin saytında dərc olunmuşdur:

<https://www.azal.az/az/information/covid-czechia>.

Azərbaycana giriş qaydaları haqqında məlumatla burada tanış olmaq mümkündür: <https://www.azal.az/ru/information/covid-azerbaijan>.

"Azərbaycan Hava Yolları"nın Mətbuat xidməti

Koronavirus Çində iki il öncəki sürətlə yenidən qayıdır

25 milyonluq Şanxayda artıq sərt karantin tətbiq olunub

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı pandemiyanın hələ sona çatmadığını və vəziyyəti proqnozlaşdırmaq çətin olduğunu bəyan edir. Pandemiya ilə mübarizədə ən effektiv yol isə hələ də vaksinasiya olduğu xüsusilə vurğulanır.

Əslində, bu bir həqiqətdir ki, bəzi ölkələrdə koronavirus xəstələrinin sayı azalsa da, bəzilərində yeni ştamlarla virusa yoluxmada artım müşahidə edilir. Mütəxəssislər qeyd edirlər ki, "Omikron" ştamının yoluxuculuğu yüksək olduğu üçün daha sürətlə yayılır. Nəticədə xəstəlikdən ölüm halları az olsa da, yoluxma sayı çoxalır.

Bu gün, əslində, nəticəni peyvənd olunan əhəlinin faiz göstəriciləri müəyyənləşdirir. Bütövlükdə dünyada pandemiyanın sona çatması üçün yeganə çıxış yolu hələ də vaksinasiya və kollektiv immunitətdir. Ölkələrarası gediş-gəlişlərin, əlaqələrin yenidən intensivləşməsi və mövsümi tələblər nəzərə alınaraq hər bir yetkin insanın peyvənd olunması zəruridir. Amma nə edəsən ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının da bildirdiyi kimi, hələ də bir çox ölkədə vaksinasiya göstəricisi çox aşağıdır.

Xəstəliyin yüngül gedişi və vaksinasiya noticesində insanlarda immunitetin formalaşmasına əsaslanaraq öksər dövlətlər

karantin qaydalarını yumşaltmaqdadır. COVID-19-un ilk dəfə meydana çıxdığı Çin isə məhdudiyətli günlərinə qayıdaraq yenidən həyəcan təbili çalır. Burada "Omikron" ştamının alt variantlarının sürətlə yayıldığı, fəsadlara yol açdığı bildirilir.

Belə ki, Çinin Şanxay şəhərində son iki ilin ən irimiqyaslı qapanması tətbiq edilmişdir. Ölkənin ən böyük şəhəri olan Şanxayın əhalisi təxminən 25 milyondur. Çində qeydə alınan yoluxmaların ümumi sayının üçdə biri Şanxayın payına düşür. Yoluxmaları müəyyən etmək üçün qapanma tətbiq olunan ərazilərdə hazırda kütləvi test prosesi həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, Şanxayda mart ayının sonundan sərt karantin qaydaları qüvvədədir. Tətbiq edilən komendant saati səbəbindən şəhər sakinləri zəruri ehtiyaclarını ödəmək üçün evlərinə tərk edə bilmirlər və şəhərdə ərzaq qitələrinin olduğu barədə xəbərlər dolur. Test cavabı pozitiv olanlar karantin mərkəzlərinə aparılır. Gündə 20 min yoluxmanın baş verdiyi Şanxayda karantin üçün kifayət qədər yer tapmaq getdikcə çətinləşir. Şanxayın səhiyyə qurumları xəbər yayıblar ki, şəhərin 60 yaşdan yuxarı sakinlərinin 62 faizinə tam, 38 faizinə isə gücləndirici peyvənd verilsə də, 80 yaşdan yuxarı əhli insanlar da bu göstərici cəmi 15 faizdir.

Martın 1-dən Şanxayda 370 mindən çox insan virusa yoluxmuşdur və rəsmi hesablamalara görə, bazar gününə qədər heç kim koronavirusdan ölüməyib. Müqayisə üçün deyək ki, bölgənin digər böyük şəhəri və iri maliyyə mərkəzi olan Honkonqda təkcə bu ilin ilk ayında 9 minə yaxın ölüm faktı qeydə alınmışdır. Mütəxəssislər bunu peyvənd olunmamış yaşlı insanların sayının çoxluğu ilə əlaqələndirirlər.

Yeni problemlərə və narahatlığa əsas verən köhnə mövzuda növbəti səhəbtə Çindəki vəziyyəti izah etməyimiz səbəbsiz deyil. Məsələ burasındadır ki, bəzi ölkələrdə öz tarixi boyu çox ciddi şəkildə təhdid edən bu təhlükəli epidemiyaya iki il əvvəl elə Çində peyda olmuşdu. Və əgər yenidən virus ələ-ayaq açmağa başlayırsa, deməli, düşünməyə dəyər. Elə buna görə də qətiyyətlə arxayınlaşmamalıyıq.

Koronavirus infeksiyasının global pandemiyaya elan olunduğunu və virusun gediş yayılma tendensiyasının davam etdiyini nəzərə alan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı da haqlı olaraq hamını diqqətli olmağa, öz sağlamlığını qorumağa, sayıqlığı əldən verməməyə, karantin tələblərinə ciddi surətdə əməl etməyə çağırır.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Kütləvi etirazlar və artan yoxsulluq

Ermənistanı iqtisadi-sosial vəziyyətlə bağlı Dünya Bankının proqnozu bədbindir

Ermənistanı siyasi qarşılıqların daha da dərinləşməsi, müxalifətə hakimiyyət arasında ziddiyyətlərin kəskinləşməsi müşahidə olunur. Baş nazir Nikol Paşinyanın istefası tələbi ilə İrəvanda müxalifət müddətsiz etiraz aksiyalarına başlayıb.

"Sərəfim var" fraksiyasının lideri və Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Şurasının keçmiş direktoru Artur Vanetsyan bildirib ki, polis etirazçıların çadır qurmağa cəhdinin qarşısını alıb və bir neçə nəfəri saxlayıb. Vanetsyan aksiyada "Mən buradan heç yerə getmirəm", "Qeyri-müəyyən etirazlara başlayırıq" kimi şüarlar səsləndirib.

Artur Vanetsyan Paşinyanın istefasına nail olmaq üçün "yol xəritəsi"nin tərtib olunacağını bildirib.

Siyasi proseslərin fonunda Paşinyanın reytinginin sürətlə şəkildə aşağı düşməsi hakimiyyət daxilində gərginlik yaradıb. İqtidar həm mitinqdəki izdihamdan, həm də müxalifət qruplarının birgə fəaliyyət göstərməsindən çox narahatdır. "İrəvank" qəzeti yazır ki, hakimiyyət orqanları xüsusən sosial şəbəkələrdə müxalifətin artan hücumlarından qorxublar. Qeyd olunur ki, baş nazirin durmadan enən reytingi qarşısında hamıya hazır olmaq və sosial meydanı heç kimə aman verməmək tapşırığı verilib. Əks təqdirdə hamını işdən qovulmaq təhlükəsi gözləyir.

"Saxta istifadəçilər Paşinyanın atdığı addımları tərifi etməyə başlamalıdır. Ən əsas mümkün variantlarla opponetləri neytrallaşdırmaq, onları gözədən salmaq, inqilaba qədər kim olduqlarına başa salmaq tələb olunur. Bütün bunlar da hökumət üzvlərini özlərindən

çıxarır. Çünki onlardan "feyk fabrikləri" doldurmaq və Paşinyanla müxalifət arasında siper rolunu oynamaq tələb olunur".

Bildirilir ki, sosial şəbəkələrdə mitinqlərə gətirmək üçün insanlara pul paylanıldığı, vilayətlərdən müxtəlif insanların toplandığı, mitinqin Rusiyanın Ermənistanı sənirliyinin köməyi və hətta maliyyə dəstəyi ilə təşkil edildiyi barədə rəy formalaşdırılır.

Ölkənin sabiq polis rəisi Vladimir Qasparyan deyib ki, Ermənistan dövlətçiliyini itirir, başqa dövrlərin nümayəndələri ilə söhbət edə biləcək bir kimsə yoxdur. "Ölkə daxilində anarxiya hökm sürür və bizim məsələlərimiz xaricdə bizziz həll olunur. Əksəriyyət buna laqeyddir. Cəmiyyət ağ-qaralara bölünüb, hər kəs "mənimdir", "sənindir" söhbəti ilə məşğuldur. Bunun son olduğunu başa düşürsünüz? Ermənistan tezliklə yox olacaq".

Bütün bunların fonunda iqtisadiyyatı getdikcə daha sürətlə tənəziyl mərhələsinə qədəm qoyan Ermənistanı böyük problemlər gözləyir. Ukraynadakı hərbi əməliyyatlar da Ermənistan iqtisadiyyatına əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsir göstərməkdədir. Dünya Bankının Avropa və Mərkəzi Asiya regionunun

iqtisadiyyatına həsr etdiyi məruzədə bildirilib ki, Ermənistan Rusiya ilə sıx iqtisadi əlaqələrə malikdir, 2018-2022-ci illərdə Ermənistanın ixracının 28 faizi, idxalının isə 30 faizi Rusiyanın payına düşüb. 2021-ci ildə Rusiyadan pul göndərişləri ÜDM-in 5 faizini təşkil edib, birləşə xarici sermayələrin xalis həcmi-

mum səviyyəyə eməsi, investisiya qoyuluşuna təsir göstərən qeyri-müəyyənliyin artması, eləcə də Rusiyaya ixracın azalması, global və regional iqtisadi artımın ləngiməsi nəzərə alınmaqla 1,2 faizə endirilib.

Dünya Bankının proqnozuna əsasən, 2022-ci ildə Ermənistan əhəlinin yoxsulluq səviyyəsi 39,6 faizə çata bilər ki, bu da müharibənin olmaması sənarisini ilə müqayisədə 3 faiz bəndi yüksək göstəricidir. Qeyd edilib ki, iqtisadiyyatın kövrəkliyi pul göndərişlərinin azal-

masına, kommunal xidmətlərin qiymətlərinin yüksəlməsinə və ərzaq məhsullarının bahalaşmasına görə arta bilər. Ölkə iqtisadiyyatı ilə bağlı proqnoz dəyişən global və regional şərtlərlə əlaqədar qeyri-müəyyəndir.

Ermənistanın sabiq maliyyə naziri, ictimai maliyyənin idarə edil-

məsi üzrə beynəlxalq mütəxəssis Vardan Aramyan 2022-ci il üçün proqnozları təhlil edərkən deyib ki, hökumətin cari il üzrə aparılan proqnozlaşdırmalarında ölkədəki mövcud iqtisadi potensialı düzgün qiymətləndirilmədiyini qənaətləndirir. Sabiq nazir hökumətin mütəxəssislərin xəbərdarlıqlarına məhəl qoymamasından təəssüfləndiyini bildirir, əvvəlcə isə parlamentdəki çoxluğu və icra hakimiyyəti orqanlarını xalqın rəğbətini qazanmaq üçün populist addımları ilə ölkədə iqtisadi vəziyyəti daha da ağırlaşdırmaqda qınayır. Aramyanın fikrincə, 2022-ci il yanvarın 1-dən "artan" pensiya və müavinətlərlə bağlı verilən qərar da iqtisadi cəhətdən əsaslandırılmayıb. "Mən burada ciddi risklər görürəm. Belə bir öhdəlik götürəndə ixtisar etməklə qeyri-mümkün olur. Nəyə və bəbalara sonradan deyə bilməzsən ki, iqtisadi vəziyyətin sənin pensiyanı artırmağa imkan vermədiyini qabaqcadan görməmişəm", - deyər bildirir.

O, qeyd edir ki, belə qərarlar inflyasiyanın ağırlarını azaltmaq məqsədilə qəbul olunur və bu zaman sosial məsuliyyət hissi unudulur. İlin əvvəlində ölkədə yalnız ərzaq məhsulları üzrə bahalaşmanın artıq 20 faizə çatdığı deyən sabiq nazir tendensiyanın geridönməz olduğunu əmindir. İqtisadiyyatın sütünlarını təmin etmədən sosial məsələləri həll etmək yanlışdır, çünki bu ilin problemi həll edilmirsə, gələcək daha böyük problem yaşanacaq.

Bunlar Ermənistanın üzvləşdiyi ümumi böhranın daha da dərinləşməyindən xəbər verir və ölkənin indi daha böyük sürətlə öz məhvinə doğru sürükləndiyini göstərir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

● Qarabağ Azərbaycandır!

Azərbaycan multikulturalizm ənənələrinin inkişafına görə nümunəvi ölkədir

Azərbaycan dinlərin və mədəniyyətlərin qovuşduğu tarixi məkandır. İki fərqli sivilizasiya - Şərqi və Qərbi arasında körpü rolunu oynayan Azərbaycan öz nüfuzunu gücləndirməkdədir. Sevindiricidir ki, ölkəmiz bu gün bütün dünyada bir sıra sahələrdə uğurları ilə yanaşı, həm də yüzilliklər boyu formalaşmış tolerantlıq ənənələrinin qorunması, multikultural mütənamənin təmin edilməsi ilə də tanınır.

Multikulturalizm siyasəti Azərbaycan dövlət siyasətində. Bu sahə dövlətin daim diqqətindədir. Prezident İlham Əliyev çıxışlarında Azərbaycanın multikultural dəyərlərini həmişə yüksək qiymətləndirir: "Azərbaycan sivilizasiyalarının, mədəniyyətlərinin və dinlərin kəşmişində yerləşir. Biz Avropa və Asiya arasında yerləşirik. Əlbəttə ki, bu coğrafi yerləşmə Azərbaycanın mədəni müxtəlifliyində öz rolunu oynayır. Bu gün Azərbaycanda bütün dinlərin və etnik qrupların nümayəndələri yaşayır və ölkəmizin uğurlu inkişafına öz töhfələrini verirlər. Düşünürəm ki, bu, bizim ən böyük sərvətimizdir. Biz bundan qürur duyuruq və multikulturalizm dəyərlərinin, sülh, əməkdaşlıq və qarşılıqlı anlaşmanın təşviqi üçün müxtəlif beynəlxalq tədbirlər keçiririk. Hesab edirik ki, müsbət meyillərin güclənməsi üçün dünyada belə tədbirlər, açıq müzakirələr və fikir mübadiləsinə ehtiyac var. Təəssüflər olsun ki, hazırda dünyanın müxtəlif yerlərində baş verən dərin narahatlıq doğurur. Biz mənfi istiqamətdə cərəyan edən meyillərin şahidi oluruq. Bu səbəbdən ölkələrimiz, sivilizasiyalarımız və dinlərimiz daha da yaxınlaşdırılmalı, hansı işlərin görülməli olduğunu açıq və səmimi şəkildə müzakirə etməliyik. Gərginliyin, nifrətin azaldılması beynəlxalq gündəmin ən mühüm məsələlərindəndir".

Ölkəmizdə multikultural məsələləri daha da möhkəmlətmək məqsədilə bir sıra mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev 28 fevral 2014-cü il tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının millətərarası, multikulturalizm və dini

məsələlər üzrə dövlət müşavirliyi xidmətinin, 7 may 2014-cü il tarixli fərmanı ilə isə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondunun, 15 may 2014-cü il tarixli Fərmanı ilə Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin yaradılmasını, eləcə də Prezidentin 11 yanvar 2016-cı il tarixli Sərəncamı ilə 2016-cı ilin Azərbaycanında "Multikulturalizm ili" elan edilməsini və 11 mart 2016-cı il tarixli Sərəncamı ilə "2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında "Multikulturalizm ili" elan edilməsinə dair Tədbirlər Planı"nın təsdiqi bunun bariz göstəricisidir. Bu sərəncamların və təsəvvürlərin hər biri Azərbaycanın multikulturalizm siyasətinin uğurlu həyata keçirilməsinə istiqamətlənib.

Bu gün ölkəmizdə dini və dini ayrı olan bütün xalqlar bir ailə kimi mehribanlıq və sülh şəraitində yaşayırlar. Azərbaycanda mövcud olmuş, özlərinin sinəğindən çıxmış milli adət-ənənələrin qorunub saxlanması, yaşadılması üçün bütün lazımi şərait yaradılıb. Ölkəmizdə azsaylı xalqlar öz dillərində qəzet və jurnallar nəşr etdirir, təşkilatlarını qururlar.

Bakı şəhərində Səməd Vurğun adına Rus Dövlət Dram Teatrı ilə yanaşı, respublikanın bir çox aparıcı teatrında rus truppaları, Lənkəranda Dövlət Dram Teatrı, Qusarda Ləzgi Dövlət Dram Teatrı, Qaxda Gürcü Dövlət Teatrı, eləcə də respublikamızın paytaxtında və Azərbaycanın bir sıra bölgələrində milli azlıqların 40-dən çox musiqi və folklor kollektivi fəaliyyət göstərir.

Azərbaycanda mütəmadi olaraq dünyada mədəniyyətlərarası və sivilizasiyalararası dialoqun təşviqi olunması haqqında bir çox beynəlxalq forumlar, konfranslar, müxtəlif beynəlxalq konfranslar keçirilir. 2008-ci ildən Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə "Bakı Prosesi"nin start verilib. Həmçinin Bakı şəhəri artıq uzun illərdir ki, Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumları, Beynəlxalq Humanitar Forumları, Dünya Dini Liderlərinin Bakı Sammiti-nə, BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu kimi mötəbər, möhtəşəm tədbirlərə evsahibliyi edir.

Multikulturalizm ideyası Azərbaycan dövlətinin xarici siyasətində də mühüm yer tutur. Ölkəmiz BMT, ATƏT, Avropa Şurası, İslam Konfransı Təşkilatı kimi mötəbər təşkilatların təməlinə qatılıb. Azərbaycan xalqının zəngin multikultural keçmişi var. Tarix boyu bu məmləkətdə dinc və qardaşlıq şəraitində yaşayan millətlər daim Azərbaycanın inkişafı, sabitliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda çalışıblar. Ölkəmizin dərünündə də, sevincli vaxtlarında da birlik, bərabərlik nümayiş etdirilib.

2020-ci il sentyabrın 27-də işğalçı Ermənistanın təcridatı nəticəsində başlanan Vətən müharibəsində Azərbaycanı yaşayın bütün xalqların birliyini, bərabərliyini bütün dünya gördü. Azərbaycan milli və dini mənsəbiyyətində asılı olmayaraq, hər bir əsgər və zabıt Vətən müharibəsində erməni faşizminə qarşı əsl qəhrəmanlıq nümunələri göstərərək ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpasına, suverenliyinin möhkəmlənməsinə nail oldular. Onlar canlarını düşünməyərək güllələrə siper edərək qalib gəldilər.

Onuz ilə yaxın işğal müddətində erməni vandalları tarixi Azərbaycan torpaqlarında mədəni irsi məhv etmək üçün əllərindən gələni əsirgəmədilər. Dağlıq Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə qədim mədəniyyət abidələrini uçurub dağıtdılar. Vətən müharibəsindən sonra həmin bölgələrdə Azərbaycan dövlətinin qərarı ilə genişmiqyaslı və sürətlə bərpa, tikini-quruculuq işləri həyata keçirilib.

Şuşada yenidən düzənlənən "Xarıbülbül" Musiqi Festivalının ilk günündə ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların musiqi yaradıcılığı "Azərbaycan musiqisində multikulturalizm" mövzusunda təqdim olundu. Ölkəmizin ayrı-ayrı bölgələrində yaşayan müxtəlif xalqların musiqi qrupları və ifaçıları tərəfindən Azərbaycan millətindən, dinindən asılı olmayaraq hər bir kəsin vahid Vətəni olduğu mesajı bütün dünyaya çatdırıldı. Festivalın açılışındakı çıxışında Prezident İlham Əliyev vurğuladı: "Biz bu gözəl ononeni bərpa etdik və bundan sonra "Xarıbülbül" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək. Builki festival Azərbaycanda yaşayan xalqların nümayəndələrini əhatə edir. Bugünkü festivalda ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların nümayəndələri çıxış edəcəklər. Bu təvsiyəni festivalın təşkilatçısı olan Heydər Əliyev Fonduna mən verməmişdim, çünki Vətən müharibəsində Azərbaycanı yaşayın bütün xalqların böyük payı vardır. Vətən müharibəsi bir daha onu göstərdi ki, ölkəmizdə milli birlik, milli həmrəylik vardır. Təsədüfi deyil ki, birinci festivalda Azərbaycanda yaşayan xalqların nümayəndələri çıxış edəcəklər və bir daha biz bütün dünyaya buradan - Şuşadan, qədim torpağımızdan mesaj veririk..."

Dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi kimi, ölkəmizdə müxtəlif millətlərin milli birlik, həmrəylik mühitində, dostluq, qardaşlıq şəraitində yaşaması, bu torpağa qəlbən bağlanması, onların hər birinin Azərbaycanı doğma Vətəni kimi sevməsi, azadlığı uğrunda şəhid olması 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində bir daha öz təsdiqini tapdı.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● İstirahət məkanlarımız

"Tufandağ" Qış-Yay Turizm İstirahət Kompleksi daha diqqətçəkəndir

İki ilə yaxın həyatın bütün sahələrində müəyyən gərginliklər yaranan COVID-19 pandemiyasının qarşısını almaqda, ictimai həyat öz əvvəlki axarına qaydır. Bu cəmlənmə respublikamızın turizm sahəsində də özünü büruzə verir. Yazın gəlişi ilə ölkəmizdə istirahətdə, gəzintidə və müalicədə olmaq istəyənlərə əlverişli məqam yaranıb. Görünən odur ki, mövsümlə əlaqədar ölkəmizdəki istirahət mərkəzlərinə gəlmək istəyən yerli və əcnəbi vətəndaşların sayı gündən-gündən çoxalır. İnsanların gəlmək və istirahət etmək istədikləri ünvanlardan biri də Qəbələdəki "Tufandağ" Qış-Yay Turizm İstirahət Kompleksidir.

Xatırladaq ki, bu gözəl məkən respublikamızın dilbər guşələrindən olan Qəbələ rayonu ərazisində, Baş Qafqaz silsiləsindədir. Tufandağ 4191 metr hündürlükdədir. Yerli əhəlinin sözlərinə görə, ilin bütün fəssillərində oturmaq nisbətən burada daha çox tufan və çovğun müşahidə edildiyindən əhali arasında ona Tufan adı verilmişdir. Coğrafiyasına görə Tufandağ dağ Tufan adı ilə qeydə alınmışdır. Yayılmış dini rəvayətə görə, quya Nuhun gəmisindən qopmuş parçalar bu dağdakı göllərə düşmüşdür. Yağış və çovğun vaxtı həmin parçalar göl sularının səthində çıxır, hava sakitləşəndə qeyb olur. Təbii ki, bu, sadəcə bəzən olur. Ancaq ərazi ilə bağlı elmi və ictimai məlumatlar burada istirahətə olan turistlərin həmişə böyük marağına səbəb olur.

Mənalı istirahət üçün hər cür əlverişli şəraitə malik bu turizm kompleksi Qəbələ şəhərindən təxminən 4 kilometr məsafədə yerləşir. Dağ-xizək idmanı bazasının bilavasitə yaxınlığında yerləşən "Qafqaz Resort" otel kompleksi üç otel binasından, SPA-mərkəzdən, əyləncə parkından ibarət olmaqla, yaz-yay istirahəti üçün bütün imkanlara malikdir. Belə şəraitdə adətən otel kompleksində qış istirahət məkanının yaradılması, yəni otelin yaxınlığında dağ-xizək idman növləri üçün kompleksin fəaliyyəti, bütün fəssillərdə ekskursiya və digər istirahət imkanlarının mövcudluğu ilə yanaşı turistlərdə xüsusi əhvali-ruhiyyəyə səbəb olur. Digər tərəfdən otel yaxınlığında mövsümi idman növləri ilə məşğul olmaq üçün günün tələblərinə cavab verən şərait yaradılıb.

"Tufandağ" Qış-Yay Turizm İstirahət Kompleksinin məqsədi ölkəmizdə il boyu dağ turizmini inkişaf etdirmək, yerli və xarici turistlərin yüksək səviyyəli istirahətini təmin etməkdir. "Riverside", "Qəbələ", "Duruca" və "Yatmış gözəl" kanat yolları ilboyu turistlərin xidmətinə

gəlir. Bundan başqa turistlər enişli-yoxuşlu yollarda xizək sürüşməkdən gen-bol istifadə edirlər. Bu yerlərdə ilk dəfə olan, təcrübəsiz turistlər üçün xizək sürüşmə təlimi təşkil edilir. İl boyu fəaliyyətdə olan xizəkçilik məktəbində təcrübəli təlimçilər çalışırlar. Dünya standartlarına uyğun yaradılan bu kompleksdə mütəmadi fəaliyyətdə olan uşaq istirahət mərkəzində az yaşlıların vaxtlarının səmərəli təşkili valideynlərdə mənəvənlik doğurur.

Xizək yoluna çıxan hər bir qonaq onun üçün məqbul olan enmə zolağını, mailliyini və çətinlik dərəcəsini (yüksək, orta və ya aşağı çətinlik dərəcəsi) özü müəyyən edə bilər. Dağ yamaqlarının kənarı və ya düzənlik sahələrdə enmə mərsrutunun yaradılmasında texnikadan istifadə edilməsi səmərəli üsul olmaqla, xizək sürənlərdə müsbət təcrübənin formalaşmasına səbəb olur. Dağ-xizək idmanı bazasında ənənə mərsrutlarının seçilməsinə bu cür sistemlə təbii qəza hallarının sayını azaltmaqla, xizək sürənlərin bacarıqlarının kompleks qiymətləndirilməsinə xidmət edir.

Enmə-qalxma yollarında gəzintidə olanlar üçün hava şəraiti (külüyn sürəti və istiqaməti), yamaqdan enmə imkanları diqqətdə saxlanılır. Xizək sürənlərin digər yollardan aralı hərəkət etmək imkanları nəzərə alınmaqla, qonaqların seçilən ərazinin olqatan yerlərinə çatdırılması peşəkariqlə təmin edilir. Yamaqlarda şaquli hündürlük fərqləri və dağ-xizək lifllərinin uzunluğu dağ-xizək zonasının rəqabət qabiliyyətinin əsas meyarlarından hesab olunur.

Xizək yolu sistemi hər bir qonağın ümumi uzunluğu 17 km-dən artıq olan enmə zolağında onun üçün məqbul hesab edilən enmə mailliyini və çətinlik dərəcəsini (orta və ya aşağı çətinlik dərəcəsi) seçmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Yamaqlar "Everest" markalı xüsusi təyinatlı kipləşdirici qurğuların köməyi ilə möhkəmləndirilir. Qeyd olunan ərazidə süni qarn yaradılması, xüsusən də qış fəssilinin əvvəlində və qışın orta temperaturunun donma nöqtəsinə çatması ehtimalı yaranarkən, habelə havanın nisbi rütubəti 80 faizə çatarkən bütün dağ-xizək yollarının enmə zolaqları süni qarla təchiz edilir. Havanın temperaturu həttə 20 dərəcə olduğu halda belə ərazidə lazımi miqdarda qar kütləsinin yaradılmasına nail olunur.

"Tufandağ" Qış-Yay Turizm İstirahət Kompleksi bu günlər daha diqqətçəkəndir. Yaradılan şərait, turistlərə göstərilən nümunəvi xidmət və mənalı istirahət buraya gələnlərin sayının ildən-ildən artmasına səbəb olur.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

● Dəyərlərdən gələn zəriflik

Gözəllik nümunəsi - Azərbaycan kəlağayıları

Kəlağayı hazırlamaq xüsusi ustalıq tələb edir. Ancaq əvvəlcə material diqqətlə seçilməlidir. Kəlağayı ipək saplardan toxunur. Azərbaycan qədim zamanlardan ipəkçilik mərkəzlərindən biri sayılıb. Əlverişli iqlimi baramaçılığın inkişafına şərait yaradıb. Yüksək keyfiyyətli ipək saplar hazırlanıb. Onlardan toxunan parçalar zərifliyi ilə seçilib, bəyonilib.

Şamaxı Azərbaycanda ən qədim ipəkçilik mərkəzi sayılır. Şamaxı ilə yanaşı, Azərbaycan digər bölgələrində, Gəncə, Şəki, Şuşa kimi şəhərlərdə də yüksək keyfiyyətli ipək istehsalı olunduğu barədə ayrı-ayrı əsərlərdə yaşamış səyyahların əsərlərində məlumatlar var. XIV əsrin ikinci yarısından Ordubad və Culfa ipək ticarətinin ən iri mərkəzləri kimi tanınıb.

Böyük İpək yolunun Azərbaycanın keçməsi, xarici ölkələrlə ticarət əlaqələrinin genişlənməsi bir sıra sahələrdə kimi ipəkçiliyin də inkişafına tökan verib. Böyük İpək yolunun yaranması Avropada da ipəyə tələbatı yüksəltdi. Saf ipək çox bahalı olub, qiyməti qızıl dəyərləndirilib.

Georq Forster 1784-cü ildə Şirvanın 400 tonadək ipəyin Həştərxana aparıldığını qeyd edib. O zaman Gəncə, Şuşa, Şəki şəhərləri, eləcə də Basqal Azərbaycanın ən böyük ipəkçilik mərkəzlərindən sayılırdı.

Azərbaycanda əsrlərdir ki, kəlağayılar toxunur. Basqalda kəlağayılar bəzək vurmaq üçün istifadə edilən ornamentallı taxta qolblər, əsasən qoz və palıd ağaclarından hazırlanıb. Tarixçi Mais Cəfərov kəlağayı-

ların əvvəllər fərdi şəkildə, sonralar isə kəlağayı istehsal edən xüsusi müəssisələrdə hazırlandığını qeyd edib. Tədqiqatçılar orta əsrlərdə Azərbaycan ərazilərində kəlağayı istehsal edən kiçik müəssisələrin olduğunu bildirdilər. XVIII əsrdən dünya bazarlarında Basqal kəlağayılarının çox dəyərliliyi qeyd olundu. Qafqaza səfər edən səyyahlar da yazıblar. 1862-ci ildə Azərbaycanda olmuş rus səyyahı Pyotr Paşino "Kafkazskiy vestnik" qəzetində ucqar Basqal əyalətində kənar üsulda toxunan parçaların, həmçinin kəlağayıların bədi xüsusiyyətlərinə görə dövrün toxuculuq sənayesi nümunələri səviyyəsinə geri qalmadığını qeyd edib.

İlk dəfə 1862-ci ildə Azərbaycan Londonda keçirilən ümumdünya sərgisində iştirak edib. Sərgidə basqalı kəlağayı ustası Nəsir Abdullaziz oğlu nümayiş etdirdiyi nüfəs kəlağayı və zərif qanovuz parçaya görə gümüş medal və xüsusi diplomla mükafatlandırılıb. O, London təəssürlərindən bəhs edərkən deyib: "İngilis xanımları mənə bəzək üçün istifadə edilən ornamentallı taxta qolblər, əsasən qoz və palıd ağaclarından hazırlanıb. Tarixçi Mais Cəfərov kəlağayı-

Qaldım mat-məttəl baxa-baxa. Gərək çox aparaydım. Allah qoysa, bu səfər çox apararam".

1902-ci ildə Tiflisdə çağırılmış Qafqaz kənar sənayesi işçilərinin I qurultayına aid sənəddə qeyd olunub: "Ustaların hamısı savadsız olsalar belə, sənətkarlıqda öz avropalı həmkarlarını arxada qoyurlar. Onların hazırladıqları məmulat öz bədiiliyi və yaraşığı ilə adını heyran edir. Avropada işlədilən məşinlər və başqa dəzgahlar burada yoxdur. Onların hazırladıqları məhsul gərgin işin və bacarıqlı əllərin bəhrəsidir".

Məlumatla görə, Birinci Dünya müharibəsi ərzində Basqalda 1500 dəzgah malik 900 kənar sənətkarına olub. İ. Əzizadə 1 milyon 800 min ədəd kəlağayı istehsal edilib. Onları boyamağa Basqal boyaqxanalarının gücü yetmədiyindən xeyli hissəsini Şamaxı, Gəncə və Bakıya göndərirlər.

Orta əsrlərdə kəlağayılar buta formasında naxışlar vurulub. Müxtəssislərin qənaətinə görə, istehsalçının möhürü hesab edilirdi. Belə ki, istehsalçı yumruğunu boyağa salıb sonra kəlağayının üstünə vurub. Həmin yumruq üzündən kəlağayın hansı ustaya məxsus olduğunu bilmək mümkün olub. İllər keçdikcə kəlağayıların üzünə yumruqla vurulan buta forması da təkmilləşdirilib və bu, onənyə çevrilib.

Kəlağayılar üzərindəki naxışlarla, haşiyələrlə, təsvirlərlə fərqlənir. Psixoloq Rəna İbrahimova kəlağayın insan həyatını təsvir etdiyini diqqətə çatdırıb: "Kəlağayı naxışlarının müəyyən sistemi var və

onu hazırlayan hər kəs o sistemə riayət etməlidir. Kəlağayın üzərindəki naxışlar kainatın və dünyanın quruluşunu təsvir edir. Orpayın kənarındakı haşiyə dağ anlamındadır, bu insanları qoruyur. Ortadakı haşiyə isə o biri dünyanı təsvir edir və naxışlardan göründüyü kimi, o dünya indikindən daha rəngli və mürekkəbdir".

Azərbaycanın müxtəlif regionlarında ornamentlərinə görə fərqlənən kəlağayılar istehsal olunub. "Heyrat", "Soğan", "İstiotu", "Albuxarı", "Abi", "Yeloni" adlı əhvan kəlağayılar böyük şöhrət qazanıb. Şəki və Basqal kəlağayıları sırasında "Şah buta", "Səya buta", "Xırda buta" çeşnilərindən daha çox istifadə edilir.

Kəlağayın yüksək keyfiyyətlə hazırlanması üçün hər zaman ipəklər qədar, müxtəlif rəng çövhərlərinin seçilməsi də əhəmiyyətli sayılıb. Boyaqlar müxtəlif bitki növlərindən - zirinc, sumaq, narınc, cır alma, zəfəran, qarağat və başqa bitkilərdən hazırlanıb.

Kəlağayılar Azərbaycan xalqının yalnız məişətini, adət-ənənələrini deyil, həm də mədəniyyətini əks etdirir, yüksək mədəniyyət dəyərlərinin nümunəsi kimi qəbul olunur. Qədimdən ölkəmizdə bu baş örtüyünə xüsusi mənə verilib. Birinə kəlağayı bağışlamağın, qonaq gətdiyin evə hədiyyə aparmağın keçmişdə mədəni dəyəri çox böyük idi. Nişan üzüyü, adətən qırmızı kəlağayıya bükülür, gəlin gətirilərkən isə onun başına ağ örpək örtülür. Gənc qızın evlilik yaşında olan oğlana kəlağayı

verməsi sevgisinin etirafı sayılırdı. Yaşlı qadınlar tünd, gənc qadınlar isə ağ və əhvan rəngli kəlağayılar örtürdülər. Bu baş örtüklərindən yalnız yaşa görə deyil, həm də ovqata görə istifadə edilirdi. Belə ki, qadınlar yaş mərasimində qara, toy mərasimində isə əhvan naxışlı kəlağayılar örtürdülər.

Azərbaycanda qadınlar baş örtüyündən daha az istifadə etməyə başladıldıqdan sonra kəlağayılar da tələbat azaldı. Ancaq bu baş örtükləri mədəni dəyərinin heç zaman itirilmədi. Kəlağayılar Azərbaycan xalqının mədəniyyətini və mədəniyyətini ən gözəl nümunələrindən biridir. UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irs üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 2014-cü il noyabrın 26-da keçirilən iclasında Azərbaycan kəlağayı sənətinin "Kəlağayı simvolizmi və ononəvi sənəti" adı ilə UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Reprezentativ Siyahısına daxil edilməsi də bunun təsdiqidir.

Zaman göstərir ki, əsrlər ötsə də, insanların həyata baxışı, düşüncələri və dəblər dəyişsə də, kəlağayılar heç vaxt köhnəlik nümunəsi sayılmayacaq, dəbdən düşməyəcək. Azərbaycan xalqı gözəlliyin, zərifliyin, nəciyyətin, yüksək mədəniyyətin əksi olan kəlağayıların istehsalı ononələrini davam etdirəcək və dünyada tanılacaq.

Z.FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

BAŞLANGIÇ

Oyuncaqların hekayəsi

Uşaqların həyatında mühüm rol oynayan oyuncaqlar onların ən qayışmaz zamanlarının əvəzində olmaqla özlərini özünə bənzər bir neçə oyuncaq əşkarıdır. Bütün cizgi filmlərinin qəhrəmanları, eləcə də nağılların obrazlaşdırılmış gəlinçikləri, personajları var.

Müasir dövrdə hazırlanan digər müxtəlif oyuncaqların istifadə imkanları isə sərhədlənmişdir. Həmin oyuncaqlar hətta bir çox hallarda böyük ölçüdə marağı çəkir. Bu onəyə isə ibtidai dövrdə müxtəlif öllə hazırlanmış oyuncaqlardan yadigarlardır. Lakin onlar indiki kimi yumşaq materiallardan deyil, daşdan hazırlanırdı.

Doğrusu, dünyanın ən qədim oyuncağını təsbit etmək olduqca çətin. Uzun illər ərzində müxtəlif arxeoloji qazıntılar zamanı ilk sayıla biləcək bir neçə oyuncaq əşkarı tapılıb. İndiyə qədər tapılanların ən qədimi sırasında 4 min il bundan əvvələ aid kukla başı da yer alır. Arxeoloqlar qazıntılar zamanı bu oyuncağı İtaliyanın Pantelleria adasındakı xarabalıqlarda aşkar ediblər. Əvvəlcə bu, dini mərasimlərdə istifadə edilmiş hər hansı heykəl başı hesab edilmişdi. Lakin həmin xarabalıqda digər oyuncaq tipli miniatur oşayalara da rast gəlinib. Bu da kukla başının oyuncaq olduğu fikrini aydınlaşdırıb.

Qədim oyuncaqların sırasında toxminən eramızdan 2500 il əvvələ aid olan "yo-yo"lar da məşhurdur. Yunanların icadı olan bu

oyuncaq ilkin vaxtlarda əsasən ağacdan və ya metalдан hazırlanırdı. Oyuncaq ipi çəkməklə hərəkətə gətirilən zaman xüsusi diqqət çəkir. Hazırda da "yo-yo"lar müxtəlif növləri ilə uşaqların sevimli oyuncaqlarına kimi qalmaqdadır.

İlk oyuncaq dükanı

Dünyanın ilk oyuncaq mağazasının tarixi XVIII əsrdən başlayır. İngiltərədə yerləşən "Hamleys" on qədim və ən böyük oyuncaqların satıldığı mekandır. Uilyam Hamlinin yaratdığı mağaza ilk dəfə 1760-cı ildə "Nuhun gəmisi" adı ilə açılıb.

Dükən Londonun sayılıb-seçilən səmtində yerləşir. Bu günə qədər yüksək nüfuz qazanmışdır. Uilyamın ölümlündən sonra onun mülkiyyəti ailəsinə keçib. 1881-ci ildə mağazanın idarəçiliyini həyata keçirən Hamlinin nəvələri 2-ci filialı "Joy Emporium" adı ilə açılıb. Həmin vaxtlarda dükanda qatar, vaqon dəstləri, müxtəlif kukullar, digər kiçik oyuncaqlar satılırdı. Lakin 1901-ci ildə mağazanın ilki olan "Nuhun gəmisi"ndə yangın baş vermiş, obyekt tamamilə kül olmuşdu. Sonralar isə oyuncaq alomının yaradıcısının şərfinə aid dəyişdirilən "Hamleys" adlandırılmışdır.

1920-ci illər ərzində İngiltərədəki bir çox mağaza kimi "Hamleys" də maliyyə problemləri ilə üzləşərək bağlanıb. Bu hadi-

sələrdən sonra şirkət Volter Layns tərəfindən xilas edilib. Mağaza Volter və qardaşlarının söyləri noticəsində inanılmaz dərəcədə uğur qazandı. Sonrakı illərdə məhsullar müxtəlif şəxslərə satılıb. Hazırda "Hamleys" in dünyada 170-dən çox filialı fəaliyyətdədir. Kolleksiya və 50 mindən çox oyuncaq növü müştərilərə təklif edilir.

Barbi və Ken

Kukla deyəndə yəqin ki, hər kəsin ağılında ötən əsrdən məşhur olan Barbi canlanır. Bu gəlinçik alman komiksini Lilli adlı personajı üzərində modelləşdirilib. Barbinin tam adı Barbara Millicent Robertsdir. Belə adlandırılmasına səbəb isə "Mattel" oyuncaq şirkətinin qurucusu Ruth Handlerin Barbi və Ken o qızı Barbara və oğlu Kennetinin adlarını verməsi olub.

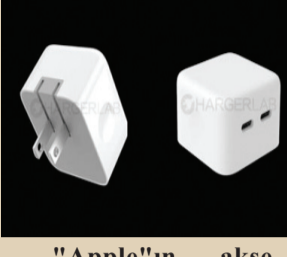
İlk dəfə Barbi 9 mart 1959-cu ildə ağ-qara zolaqlı çimərlik geyimində ictimaiyyətə təqdim edilib. Hazırda qiyməti baha olan kuklanın illik 3 dollara satılıb. Ken isə 1961-ci ildə meydana çıxıb. Barbinin sevgilisi olaraq qısa müddətdə məşhurlaşan kukla da qırmızı çimərlik geyimi ilə satışa çıxarıldı.

Bu kukulların şöhrət qazandıqı zamanlarda onlar haqqında mübahisəli məsələlər gündəmə gətirilib. Barbinin sevgilisi olaraq qısa müddətdə məşhurlaşan kukla da qırmızı çimərlik geyimi ilə satışa çıxarıldı. Digər bir məqam isə onların qərbi bədən quruluşları idi. Həqiqi qadın vücudundan çox fərqli ölçülərdə olan Barbinin azyaşlılara qeyri-real və zərərli nümunə olduğunu da bildiriblər. Hətta bir çox ölkələrdə qadınlar məhz bu kuklaya bənzərlik üçün estetik əməliyyatlarla özlərini tanıtmaz hala salıblar.

Görünür odur ki, bütün təqdimatlar rəğmən Barbi və Ken oyuncaq sektorunda əvəz edilməz statusa malik olublar. Dünyanın 150 ölkəsində satışı ildən-ilə artan kukullar milyardlarla vəsait qazanc gətirir. Bunları müxtəlif dərəcəyə uyğun hazırlamaq üçün isə layihə üzərində ən yaxşı modelyer və vizualizatorlar ibarət peşəkar heyət çalışır.

"Apple"dan yenilik

"Apple"ın aksesuarlar siyahısına yenisi əlavə olunaçaq. Şirkət hazırda "iPhone"lar üçün nəzərdə tutulmuş yeni şarj aləti üzərində çalışır.

O, öz unikal özəlliyi ilə fərqlənir. Yeni məhsul 35 vatt gücündədir və eyni anda iki "Apple" cihazını birdən şarj edə bilər. Məsələn, istifadəçi şarj girişinin birini "iPhone 13 Pro Max" üçün, digərini isə "Apple Watch" üçün istifadə edə bilər.

Yeni şarj aləti iki ədəd "USB-C" girişli təchiz olunub. "USB-C" naqili aksesuarın komplektinə daxil deyil və ayrıca satılacaq. Yeni məhsul şirkətin müxtəlif şarj alətlərindən hom xarici görünüşünə, həm də konstruksiya baxımına görə fərqlənəcək. Onun əsas özəlliyi isə qatlanan bəzəli çəngəl hissəyə malik olmasıdır. Nəticədə istifadəçi onu rahatlıqla istədiyi yere apara bilər.

Güman edilir ki, şirkət öz yeniliyini bu ilin payızında "iPhone 14" seriyası ilə birlikdə təqdim edəcək.

"Google" köhnə tətbiqləri yeni istifadəçilərdən gizlədəcək

"Google"un "PlayStore"dakı əvvəlki tətbiqlərini artıq yeni istifadəçilər smartfonlarına yükləyə bilməyəcəklər. Bu, 2022-ci ilin noyabrında olacaq və ona qədərki istifadəçilər əvəz edilməyəcəklər. Yeni smartfona keçid və ya mövcud smartfondakı ayarların sıfırlanması halında isə onları yenidən yükləyə biləcəklər.

Hazırda "Google Play Store"da 3.5 milyon tətbiq mövcuddur. Onlardan çoxu uzun müddətdir ki, müasir program təminatı tələblərinə cavab vermir. Şirkətin yeni strategiyası məhz köhnə tətbiqləri öz cihazlarına heç zaman quraşdırılmıy istifadəçiləri əhatə edir. "Android10" və onun öncəki versiyaları ilə uyğunlaşan tətbiqlər yeni istifadəçilərdən gizlədiləcək.

Tələblərin sərbəstləşdirilməsi istifadəçiləri lazımı təhlükəsizlik səviyyəsinə malik olmayan köhnə tətbiqlərin quraşdırılmasından qoruyacaq. Bu və ya digər tətbiq şirkətin tələblərinə

uyğun olub-olmaması isə birbaşa tərtibatçıdan asılı olacaq. Tərtibatçıların çoxu öz tətbiqlərini daimi şəkildə yeniləyirlər. Buna görə də "Google"un yeni qərarı aktual tətbiqlərin istifadəçiləri əhatə etməyəcək.

"Vatsap" müdafiəyə keçir

"Vatsap"ın beta versiyasında konfidensiallığın qorunması üçün yeni funksiya istifadəyə verilib. Bundan sonra avtomatik silinən mesajlar rejiminin işə salındığı çatlarda göndərilən foto-ların surətləri smartfonun fotoalbomuna düşməyəcək.

Avtomatik silinən mesajlar rejimini aktivləşdirən zaman messenger istifadəçiyə xüsusi pəncərəni təqdim edir və həmin pəncərədə sözügedən çat üzərindən göndərilən foto-ların surətlərini avtomatik olaraq galereyaya bəlməsində yaddaşın qeyri-mümkün olduğu üzrə bildiriş əks olunur. "Vatsap"ın iOS və Android üçün mövcud olan aktual versiyalarında istifadəçilər hətta avtomatik silinən mesajlar funksiyasının aktiv olduğu halda da fərdi şəkildə ayrı-ayrı foto-ları galereyaya bəlməsində saxlaya bilərlər. Yeni funksiyanın istifadəyə verilməsindən sonra istifadəçilərin hazırda sahib olduqları bu özəlliyin dəyişilib-dəyişilməyəcəyi isə hələ ki bilinmir.

Əyləncənin astanasında

Əyləncəli gün keçirmək üçün üz tutulan əsas məkanlardan biri də lunaparklardır. Müasir dövrün yaratdığı imkanlar nəticəsində bol çeşidli attraksionlarla dolu parklar inşa etmək hazırda asanlaşmışdır. Lakin XVI əsr üçün heyranətə gətirən ilk belə parkın evsahibi Danimarka olub.

İlk karusel

Dünyanın ən qədim karuseli Almaniyanın Hanau şəhərində kiçik bir tərənbin üzündə yerləşir. Franz Lüdviq Kankrin tərəfindən layihələndirilən Vilhelmsbad parkındakı karusel 1780-ci ildə hazırlanıb. Əvvəlcə iki atlı döyüş arabasından və iki minik atından ibarət olan attraksion 1882-ci ildə yenidən qurulub. Bu zaman hər birində iki at olan dörd araba və on iki atdan ibarət otuzaltı araba var idi. Qeydlərə görə, karuselin

hərəkət sistemi zirzəmidə qurulub. Burada ki qarx əvvəlcə insan gücü, sonra isə atlarla hərəkət etdirilib.

Təəssüf ki, 1932-ci ildə karuselin halqaya çirpılması onun sonuncu fəaliyyəti oldu. Mühəndislər problemi aradan götürüb yenidən bərpa üçün plan hazırlayıblar. Lazımı tədibirlər görülməsi məqsədilə texminən iki milyon dollar vəsaitə ehtiyac olub. Toplanmış inanılmaz nəzərdə tutulan işlər görüldü və yenidən belə tarixi attraksiondan istifadəyə imkan yaradılıb.

Dişlərin sağlamlığı - ilk addımlar

İlk diş fırçası

Hökimlərin gündə 2 dəfə hökmən edilməli, uşaqların böyüyə hər kəsin gündəlik öhdəliyi dişlərin, ağır boşluğunun təmizlənməsidir. İnsanlar qədim dövrlərdən ağır gigiyenasının vacibliyini anlayıblar. Diş fırçası və məcumunun ixtirasından əvvəl ağır boşluğunun təmizliyində müxtəlif tədbirlər görülmüş. Tədqiqatlar zamanı ağac budaqlarının, quş tüklərinin, heyvan sümüklərinin, kirpi tikanlarının belə məqsədlər üçün ibtidai insanlar tərəfindən istifadə edildiyi aşkarlanıb.

Müasir diş fırçasının istehsalını isə maraqlı tarixi var. 1780-ci ildə Uilyam Addis adlı bir ingilis məhsul ilk diş fırçasını hazırlayıb. 1770-ci ildə iğnəşə təvəssül nəticəsində həbs olunduqdan sonra Addis dişlərinin çürüməkdən qorunması üçün özünə tapdığı müxtəlif ləvazimatlardan diş fırçası düzəltməyə başlayıb. O, bir sümük parçasına dəliklər açaraq onların arasından tükləri keçirib. Dəlikləri yapışqanla bərkidildikdən sonra istifadəyə başlayıb. Addis coza müddəti bitdikdən sonra hazırladığı bu fırçanın sonəyə istehsalı ilə məşğul olub. Onun qurduğu şirkət "Wisdom Toothbrushes" bu gün də fəaliyyətdədir.

Diş məcumunun ilki

Mənbələrdə diş məcumunu qarışımı ilk istifadə edən sivilizasiya kimi bir çox ixtiraların da vətəni olan Misir göstərilir. Məcumun e.ə V minillikdən başlayaraq istifadə olunduğu güman edilir. Məcumun tərkibinə və hazırlanma qaydasına yazılı mənbələrdə rast gəlinir. Əslində qarışım sadə inqridiyentlərdən ibarət olub. Onu hazırlayarkən duz, nano, iris çiçəkləri və istiotdan istifadə edilirdi.

Bu formula effektivlik baxımından dişləri çox yaxşı təmizləsə də, ağır boşluqda qıçılqanmaya və diş ötinin qanamasına səbəb olurdu. Ancaq bozi alimlərin fikrinə, toxmi-

nən bir əsr əvvəl qədr istifadə edilən on təsirlili ağız təmizləmə vasitəsi sayılırdı.

Başqa mədəniyyətlərdə də diş məcumunun ilkin versiyası sayılacaq maddələr mövcud olub. Qədim yunanlar və romalılar onu hazırlayarkən tərkibinə əzilmiş sümük, istridyo, kömür və ağac qabığı qatıblar. Adət etdiyimiz diş məcumunun inkişafı 1800-cü illərin ortalarında başlayır. 1850-ci illərdə qədr məcumun tərkibində sabun və ya təbii yağ qatılırdı. Bunu loğmanlar öz evlərində hazırlayırdılar.

1873-cü ildə "Colgate" firması bu sahədə yeni bir cəhət açdı. Bununla da, ilk dəfə diş məcumunun kütləvi istehsalına başlandı. Belə ki, 1880-ci ildə Doktor Vaşinqton Şeffild Parisə səyahəti zamanı rəssamların boru formasında qablaşdırılmış boyalardan istifadə etdiyini müşahidə edib. Bu, ona ilham verib, 1896-cı ildə "Colgate" firmasında məcumun bu cür qablaşdırılması istehsal etməyə təşviq edib. Bu zaman borulu qablar qurğuşundan hazırlanırdı.

Müasir diş məcumunun hər birində olan fluor maddəsi isə qarışığa ilk dəfə 1890-cı illərdə əlavə edilib. Əvvəlcə bu maddədən istifadə bir sıra tənqidlərə yol açsa da, sonralar orqanizmə xeyirli olduğu aşkarlandı. 1914-cü ildə fluorun diş daşlarını önəmli dərəcədə azaldığı təsdiqlənib və bütün məcumunlara əlavə edilməyə başlandı. 1915-ci ildən isə evkalipt kimi bozi ağacların ekstraktları tərkibi zənginləşdirən maddələr sırasında yer alır.

1987-ci ildə ilk yeməli məcum icad edilib. Əsasən dişlərinin fırçalanmağı döyrən uşaqlar üçün olan bu məcum NASA tərəfindən ərsəyə gətirilib. Astronavtlar dişlərini yer çəkimi olmayan bir yerdə fırçaladıqlarından tüpürmədən bu prosesi həyata keçirməli olurdular. Onların bu keşfi həm öz işlərini asanlaşdırıb, həm də uşaqların zərərli maddədən istifadəsinə səbəb olub.

Aydan XƏLİLOVA, "Azərbaycan"

Smartfon batareyalarında keçmişə dönüş

Bir neçə il bundan öncə smartfonların arxa qapaqlarını açmaqla batareyanı dəyişmək imkanı mövcud idi. İndi isə smartfonların çoxu fərdi şəkildə dəyişdirilə bilməyən batareyaya ilə təchiz olunur.

Bu vəziyyət də yaxın zamanda dəyişə bilər. Belə ki, Avropa Birliyi daxilində fərdi şəkildə dəyişdirilə bilən batareyaların istifadəsinə hüquqi şəraiti təmin edən qanun 2024-cü ildə qüvvəyə minəcəkdir. Hazırda bir çox cihaz uzunömürlü litium batareyaları ilə təchiz olunub və hər hansı smartfonun batareyasını dəyişmək üçün xüsusi alətlərdən istifadə etmək lazım gəlir.

Yeni qanunvericilik sənədi batareyaların emalı prosesində də asanlaşdıracaq. Səhəbt, mövcud olan bütün elektron ci-

hazlardan gedir. Bura, elektrikli velospedlər və samokatlar kimi yüngül nəqliyyat vasitələri də daxildir. 2024-cü ilin yanvarın 1-nə kimi bu cür cihazların konstruksiyalarında dəyişiklik edilməlidir. Dəyişiklik nəticəsində batareyalar cihazlara zərər yetirmədən altı standart alətlər vasitəsilə fərdi şəkildə dəyişdiriləcək. Bundan əlavə, istehsalçılar dəyişmə prosesinin detallı təsvirini də təqdim etməlidirlər.

Yeni qanun dünya bazarına çıxarılaçaq cihazların dizaynlarında ciddi dəyişikliklərə səbəb olacaq. O, həmçinin Avropa İttifaqının elektron tullantıları ilə mübarizəsi proqramına da uyğundur.

Fərdi təmir

"Samsung" şirkəti "iFixit" (cihazların təmiri ilə məşğul olur) saytı ilə birlikdə istifadəçiləri üçün yeni xidmət təqdim edib. "Galaxy" sahəsində istifadəçilər "Galaxy" cihazlarını özləri təmir edə biləcəklər.

Xidmətin ilkin mərhələsinə "Galaxy S20", "Galaxy S21" smartfonları və "Tab S7 Plus" planşeti daxildir. İstifadəçilər şirkət tərəfindən təqdim olunan xüsusi təlimatlar vasitəsilə cihazların ekranlarını, arxa şüşələrini və şarj girişlərini fərdi şəkildə dəyişə və təmir edə biləcəklər. Lazımı detallar isə şirkətdən göndəriləcək. Bu, "Samsung" cihazlarının istifadə ömrünü xeyli uzadacaq.

"Apple" şirkətinin də bu cür xidmət növü təqdim edəcəyi barədə məlumat hələ ötməyib. Gözləntilərə görə, xidmət ilin sonunadək istifadəyə verilməli. İlkin mərhələdə yalnız "iPhone 12" və "iPhone 13" smartfonlarının fərdi təmiri nəzərdə tutulur. Bunun üçün lazım olan detallar təlimatlarla birlikdə satışa çıxarılaçaq.

Ən uzaq qalaktika

Amerikanın Harvard-Smiton Astrofizika Mərkəzinin astronomları Yer kürəsindən ən uzaq məsafədə yerləşən qalaktikayı kəşf ediblər. "HD1" adlandırılan qalaktika 33.4 milyard işıq ili məsafəsindədir. Bu kəşf bir neçə güclü teleskop vasitəsilə alınmış məlumatların təhlili nəticəsində əldə edilib. Bundan əlavə, alimlər bir neçə radioteleskopdan ibarət "ALMA" kompleksinin köməyiylə əlavə tədqiqatlar da aparıblar.

"HD1" qalaktikasındakı ən parlaq ulduz Yəre qatması üçün 13.5 milyard il lazım olub. Bu isə o deməkdir ki, kainatın genişlənməsi səbəbilə qalaktika böyük partlayışdan 330 milyon il sonra formalaşmışdır. "HD1" ultra-bənövşəyi diapazonda yüksək parlaqlığı ilə seçilir və alimlər bunun səbəbini hələ ki təyin edə bilməyiblər. Güman olunur ki, onun mərkəzində böyük ölçülü qaradəklik və ya yüksək kütləli ulduz mövcuddur. Qeyd etmək lazımdır ki, daha öncə rekord "GN-z11" adlı qalaktikaya məxsus idi. Onun 13.4 milyard il yaşı var və Yer kürəsindən 32 milyard işıq ili uzaqlıqda yerləşir. "GN-z11" böyük partlayışdan təxminən 400 milyon il sonra yaranıb.

Kosmosa ilk uçuş

Düz 61 il əvvəl sovet kosmonavtı Yuri Qaqarin "Vostok" adlı kosmik gəmi ilə insan sivilizasiyası tarixində ilk dəfə fəza yollandı. Günümdə bu tarix Ümumdünya Aviasiya və Kosmonavtika Günü kimi qeyd edilir.

Bu sənə əfsanəsi ona birləşdirilmiş "8K72" adlı sürətlandırici raketlə 1961-ci ilin aprelin 12-də SSRİ Müdafiə Nazirliyinin V elmi-tədqiqat poliqonundan start götürmüşdü. Startdan 12.5 dəqiqə sonra kosmik gəmi sürətləndirici raketdən ayrılıb və Yer kürəsinin orbitinə çıxmışdı. Tarixdə ilk idarə olunan kosmik uçuş missiyası 106 dəqiqə davam et-

mişdi. Bu missiya insanlığın müasir texnologiyalarla Yer orbitinin məmimsənilməsi yolunda yeni dövrün başlanğıcı sayılır.

"DeLorean"

Məşhur "Gələcəyə dönüş" ("Back to the Future") filmi ilk hissəsi 40 il bundan əvvəl yayımlanıb. Həmin illərdə filmə "DeLorean DMC-12" avtomobili əfsanəyə çevrilmişdi. "DeLorean Motor Company" şirkəti uzun illər inşaat sənayesindən sonra film sənayesinə qoşulmuşdu. Bu şirkətin şirkətinin sənayesi və fəaliyyəti başlanmış şirkətin Stefan Uin adlı mühəndisi brendin ticarət nişanını və 1981-1982-ci illərin istehsalı olan "DeLorean DMC-12" avtomobillərinin orijinal hissələrinin əldə edərək yenidən onun üzərində çalışıb. O, hələ 2016-cı ildə elan etmişdi ki, ABŞ-in yeni qanunları çərçivəsində "DeLorean" modellərinin istehsalını bərpa edəcək. Buna qədər avtomobil istehsalçıları bütün müasir tələblərə uymanın tarixi nüsxələrini yalnız məhdud sayda istehsal edə bilərdilər. İndi isə qanunvericiliyin izni ilə "DeLorean" brendi öz elektromobilini hazırlayıb və onun ilk tanıtım videosunu təqdim edib.

Məlumatla əsasən, "DeLorean" ilk elektromobilin prototipi bu il avqustun 18-də Kaliforniyada keçiriləcək xüsusi tədbir çərçivəsində təqdim olunaçaq. Təqdimatda elektromobilə veriləcək ad da elan ediləcək. Bununla yanaşı, "DeLorean" elektromobilinin arxa hissəsinin necə görüncəyi üzrə ilk rəsmi foto təqdim edilib. Fotodan da görmək olar ki, onun arxa şüşəsində aerodinamik yuvalar mövcuddur. Elektrikli "DeLorean" modelinin texniki özəllikləri barədə hələlik heç bir məlumat verilmir. Çox güman ki, bu barədə də ətraflı məlumat təqdimat zamanı verilməli.

Ülkər XASPOLADVA, "Azərbaycan"

Bakıda "Barokko Günləri" Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçiriləcək

Musiqi mədəniyyətimizin təbliği və inkişafı məqsədilə Mədəniyyət Nazirliyi müxtəlif tədbirlər, musiqi festivalları keçirir.

Musiqiçilər bu tədbirlərdə istər Azərbaycan, istərsə də xarici bəstəkarların əsərlərini yüksək peşəkarlıqla ifa edərək yüksək sənətkarlıq nümayiş etdirirlər. Azərbaycanda ilk dəfə olaraq aprelin 23-dən 26-dək keçiriləcək "Barokko Günləri" Beynəlxalq Musiqi Festivalı da bu tədbirlər sırasına daxildir. Festivalın bədii rəhbəri Əməkdar artist, sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru İlham Nəzərovdur. İ.Nəzərov dünyanın bir çox ölkəsində keçirilən istər opera tamaşaları və konsertlərdə digər dövrlərə məxsus musiqi nümunələri ilə yanaşı, barokko dövrü musiqisini də peşəkarlıqla ifa edərək ölkəmizi layiqincə təmsil edib.

"Barokko Günləri" Beynəlxalq Musiqi Festivalı Azərbaycanın İtaliya, Ukrayna, Türkiyə, Gürcüstan kimi ölkələrin məşhur musiqiçilərinin ifalarını dinləmək və izləmək imkanı yaradacaq. Keçiriləcək festivalda xarici yodaqlarla yanaşı, azərbaycanlı sənətkarlar da öz pərəstişkarları ilə görüşəcək.

Musiqisevərlər ilk dəfə "Barokko Günləri" Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrında K.V.Qlyukun "Orfey və Evridika" operasına baxmaq imkanı əldə edəcəklər. M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının Kamera və Orqan Musiqi Zalında olan konsertlərdə kontratenor səs tembrinə malik iki opera müğənnisinin və türküyöli musiqiçi üzrə Hande Cangöçkün Azərbaycanın repertuarı yalnız barokko musiqi nümunələrindən ibarət olan "D'Accordo" ansamblının konsertində arklüt alətində ifasını dinləyəcəklər.

Gürcüstan "Georgian Sinfonietta" adlı Tbilisi Kamera Orkestrinin M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akade-

mik Filarmoniyasında çıxışı da ilk dəfə "Barokko Günləri" Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində baş tutacaq.

İtaliyalı klavessin ifaçısı və dirijor Stefano Demikeli aprelin 26-da M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının Kamera və Orqan Musiqi Zalında keçiriləcək solo konsertində ifası ilə qədim musiqi pərəstişkarlarını səhrə qorq edəcək.

Vokal ifaçıları üçün nəzərdə tutulan "Barokko Günləri" Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında keçiriləcək musiqi xadimi, İtaliyanın məşhur Opera və Balet teatrlarının (Roma Opera Teatrı, San Karlo Opera Teatrı, Bolonya Opera Teatrı və s.) bədii rəhbəri olmuş, dünya səhnələrini fəth edən bir çox azərbaycanlı vokal ifaçısını yetişdirən D'arte Lirica Osimo Akademiyasının direktoru, müxtəlif ölkələrdə keçirilən vokal ifaçılarının müsabiqələrinin münisiflər heyətində iştirakçı, professor Vincenzo De Vivonun ustad dərsi də festivalın önəmli bir daha vurğulanmış olur.

R.SALMANLI, "Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi "Əlilliyi olan şəxslərə diqqət və qayğının artırılması məqsədilə təbliğat kampaniyasının aparılması" adlı müsabiqə keçirir

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi "Əlilliyi olan şəxslərə diqqət və qayğının artırılması məqsədilə təbliğat kampaniyasının aparılması" adlı müsabiqə keçirir.

Müsabiqədə qeyri-hökumət təşkilatları, hüquqi və fiziki şəxslər iştirak edə bilərlər. İştirak haqqı yoxdur. Maraqlanan təşkilatlar müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu və texniki tapşırığını əldə etmək üçün nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinə (Ünvan: Nərimanov rayonu, Ziya Bünyadov prospekti, 1965, "Çinar Park" biznes mərkəzi, bina 1) yazılı müraciət edə bilərlər.

Müsabiqədə iştirak edən təşkilatların təklifləri 5 may 2022-ci il saat 17:00-dan gec olmayaraq agentliyə təqdim edilməlidir. Gecikdirilmiş təkliflər qəbul olunmayacaqdır.

Müsabiqə 6 may 2022-ci il saat 11:00-da agentliyin inzibati binasında keçiriləcəkdir. Əlaqə telefonu: (012) 525-41-30 (daxili-5033)

Müsabiqə komissiyası

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC gəmilərinə tələb olunan burazların (AM079/2022) satın alınması məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 25 aprel 2022-ci il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir). Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qəbul ediləcəkdir.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küçəsi, 2

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1132.

Tender komissiyası

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC üfüqi (horizontal) yonma dəzgahının satın alınması məqsədilə açıq müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 21 aprel 2022-ci il saat 17:00-dəkdir.

Ünvan: AZ1003, Bakı şəhəri, M.Useynov küçəsi, 2.

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili:1016.

Tender komissiyası

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC gəmiləri üçün radionaviqasiya avadanlıqlarının satın alınması məqsədilə açıq müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 21 aprel 2022-ci il saat 17:00-dəkdir.

Ünvan: AZ1003, Bakı şəhəri, M.Useynov küçəsi, 2.

Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili:1016.

Tender komissiyası

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti 539-49-20

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı: www.azerbaijan-news.az

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov, komissiyanın üzvləri və katibliyin rəhbərliyi Azərbaycan Respublikası maliyyə nazirinin birinci müavini

İLQAR FƏTİ-ZADƏNİN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev və AHİK-in kollektivi Azərbaycan Respublikası maliyyə nazirinin birinci müavini

İLQAR FƏTİ-ZADƏNİN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun kollektivi institutun baş direktoru, professor Nazim Müzəffərliyə özizi

ƏDALƏT XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin deputatı, İntizam komissiyasının sədri Eldar İbrahimov ailəsi ilə birlikdə Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Ziyafət Əsgərova qardaşı

ƏLİ ƏSGƏROVUN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin İntizam komissiyasının sədri Eldar İbrahimov və komissiyanın üzvləri Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahid Oruca özizi

SABİR KƏRİMOVUN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

AMEA İdarəetmə Sistemləri İnstitutunun kollektivi institutun baş direktoru, akademik Əli Abbasova özizi

SABİR SULTAN OĞLU İBRAHİMOVUN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azərişiq" ASC Zəngilan şəhəri ərazisində yeni 35/0,4 kV-luq "Zəngilan" Rəqəmsal Yarımtansiya və İdarəetmə Mərkəzinin tikintisi, 35 kV-luq ikidövrəli kabel xəttinin çəkilməsi işlərinin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir. LOT-1: Zəngilan şəhəri ərazisində yeni 35/0,4 kV-luq "Zəngilan" Rəqəmsal Yarımtansiya və İdarəetmə Mərkəzinin tikintisi, 35 kV-luq ikidövrəli kabel xəttinin çəkilməsi işlərinin satın alınması. İştirak haqqı - 500 manat

"Azərişiq" ASC Hesab: AZ83AIB33020029441802068118 VÖEN: 9900069391 Benefisiarın Bankı: Kapital Bankın Gənclik filialı Kod: 200189 VÖEN: 9900003611 Müxbir hesab: AZ37NABZ0135010000000001944 SWIFT Code: AIBAZ2X

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikitəq zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqavilənin yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə göstərilən məbləğdə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş Əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, M.Əliyev küçəsi, 130 ünvanında yerləşən "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasından ala bilərlər.

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. Əlaqələndirici şəxs - Namiq Heybatov (telefon: 440-39-93 daxili (92-19) namiq.heybatov@azerishiq.az)

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə;
- iddiaçının VÖEN-i, bank rekvizitləri, ünvanı, dövlət reyestrindən çıxarışı;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;

Tender komissiyası

"İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi" publik hüquqi şəxsi tibb müəssisələri üçün dərman vasitələrinin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Məlgöndərlərə (podratçılara) təklif olunur ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikitəq zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqavilənin icrasını təmin etmək üçün məlgöndərlər (podratçılar) lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyən məlgöndərlər (podratçılar) aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərildiyi hesabla köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş tenderin Əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Nasimi rayonu, Lev Tolstoy küçəsi, 170 ünvanında (əlaqələndirici şəxs: Əhmədşad Salayev, telefon: +99412 310 07 70 (daxili 2011), E-mail: asalayev@its.gov.az) ala bilərlər.

Tender 1 LOT üzrə keçirilir. LOT-1. Tibb müəssisələri üçün dərman vasitələrinin satın alınması İştirak haqqı: 2000.00 (iki min) manat İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün satınalınan təşkilatın bank rekvizitləri: Təşkilat: "İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi" publik hüquqi şəxs

VÖEN: 1701911851 Hesab: AZ83AIB330990019440013375105 Bank: "Kapital Bank" ASC Səbaal filialı Bankın VÖEN-i: 9900003611 Kod: 200059 Müxbir hesabı: AZ37NABZ0135010000000001944 S.W.I.F.T.BIK - AIBAZ2X

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. Tender prosedüründə iştirak etmək üçün yazılı müraciət.
2. Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi.
3. İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri.
4. Tender iştirakçısının Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətin davamı) ödəndiyi müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəməyib ödəmədiyini Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməsi hallarının mövcud olmaması haqqında vergi orqanı tərəfindən verilmiş arayış.

Tender komissiyası

BAŞ REDAKTOR Bəxtiyar SADIQOV Ünvan: AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az Telefonlar: Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 539-72-39, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82, İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Mühəsiblik - 539-59-33, Rəsmi sənəd və çıxışlarda sözlünlərlə barabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır. Gündəlik qəzet Tiraj 5713 Sifariş 1075 Qiyməti 40 qəpik